

Vlaamse Vereniging voor Familiekunde afdeling Westkust

Wat niet volstrekt zeker is, kan altijd onwaar blijken (DESCARTES)

jrg. 7 nr. 1

driemaandelijks NIEUWSBRIEF

januari-februari - maart 2007

Afgiftekantoor 8630 Veurne P309454

Verantwoordelijke uitgever: Joeri Stekelorum, Houtsaegerlaan 33, 8670-Koksijde

Webstek: <http://www.vvf-westkust.be>

e-mail: vvfwestkust@advalvas.be

België-Belgique
P.B.-P.P.
8630 VEURNE

BC 5831

Bestuur:

Joeri Stekelorum voorzitter
Hilon Vanleenhove secretaris
Marc Derudder penningmeester

Leden

André Baert: bibliothecaris
Jef Cailliau: alg. expertise, auteur
Willy Moons: redacteur
Johny Vanhese: archivaris
Gaby Van Canneyt, Redgy Vermote
Dirk Cailliau,

IN DIT NUMMER

- De familie Soen en Maesen p. 2-4
- Goed om weten p. 5
- Vlaamse voornamen (2) p. 5
- Will Tura, een leven vol muziek p. 6
- Will Tura: Kwartierstaat vader Blanckaert p. 7
- Will Tura: Kwartierstaat moeder Blanckaert p. 8
- De tijdtafel (4) p. 9-11
- Aanwinsten bibliotheek p. 12

Hoe word ik lid van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde ?

Je stort het jaarlijkse lidgeld (€32 als gewoon lid, € 48 als steunend lid, minimum €80 als beschermend lid) op rekening 000-0927382-62 van VVF Antwerpen-Merksem. Ieder lid ontvangt maandelijks het tijdschrift "Vlaamse Stam". De leden kunnen ook de uitgaven aan goedkopere tarieven verkrijgen (zie omslag "Vlaamse Stam"). Alle briefwisseling in verband met lidmaatschap, bemiddeling, familieverenigingen, heraldisch college, enz.: Centrum voor Familiegesciedenis VVF, Van Heybeekstraat 3 in 2170-Antwerpen-Merksem, tel. 03-646.99.88.

AGENDA

Alle activiteiten hebben plaats in het lokaal van VVF-Westkust, Veurnelaan 109, 2de verdieping, Sint-Idesbald-Koksijde tenzij anders vermeld.

- Het VVF-documentatiecentrum is open elke zaterdag van 13.30 tot 16.30 uur.

Wie wil meewerken aan het digitaliseren van de tienduizenden bidprentjes en rouwbrieven van het Fonds Lams op de namiddagen van dinsdag, woensdag en donderdag in de Stedelijke Archiefdienst van Veurne (Landhuis, Grote Markt) neme contact op met :
Hilon Vanleenhove, Stuiverwijk 15, 8620 Nieuwpoort, tel: 058/23 49 70, gsm: 0485/79 71 72, e-post: hvanleenhove@telenet.be (zie ook rubriek "Goed om weten").

Uitgaven VVF-Westkust

- Staten van Goed van het Brugse Vrije (regio Veurne), 1ste, 2de en 4de reeks en de heerlijkheid Ardoorie door Jef Cailliau. Prijs € 10,00 (+ € 3,70 port).

Alle betalingen door overschrijven op 979-2656699-68 van VVF-Westkust in Koksijde.

De families Soen en Maesen : een merkwaardige historie :

door Joeri STEKELORUM, voorzitter

De geschiedenis van de families Soen en Maesen, door relatie in de eerste helft van de 19de eeuw met elkaar verbonden, is op zijn minst gezegd merkwaardig.

Op 7 mei 1814 wordt in Oostduinkerke Catherine Therese Maesen geboren als 6de kind en 3de dochter in het gezin van Patritius Gabriel Maesen en Anna Christina Hiele.

Patritius Gabriel Maesen is geboren op 17-03-1771 in Wulpen, zoon van Henricus Joannes Maesen en Susanna Genoveva Pla. Patritius Gabriel is overleden op 05-05-1826 in Oostduinkerke, 55 jaar oud. Beroep: werkman
Patritius Gabriel trouwde, 32 jaar oud, op 19-12-1803 in Oostduinkerke met **Anna Christina Hiele**, 20 jaar oud. Anna Christina is geboren op 26-07-1783 in Oostduinkerke, dochter van Petrus Jacobus Hiele en Maria Jacoba Coolen. Anna Christina is overleden op 29-05-1859 in Nieuwpoort, 75 jaar oud.

Kinderen van Patritius Gabriel en Anna Christina:

1 Gabriel Jacques Maesen, geboren op 26-03-1804 in Oostduinkerke, en overleden op 07-12-1858 in Veurne, 54 jaar oud. Beroep: werkman. Gabriel Jacques trouwde, 30 jaar oud, op 03-04-1834 in Oostduinkerke met Jeanne Therese Lafere, 21 jaar oud. Jeanne Therese is geboren op 16-04-1812 in Oostduinkerke, dochter van Dominicus Lafere en Joanna Clara Tratsaert. Uit dit huwelijk werden minstens vier kinderen geboren.

2 Henry François Maesen, geboren op 17-12-1805 in Oostduinkerke en overleden op 09-05-1879 in Oostduinkerke, 73 jaar oud. Beroep: werkman. Henry François trouwde, 26 jaar oud, op 09-10-1832 in Oostduinkerke met Anna Theresia Schoreel, 34 jaar oud. Anna Theresia is geboren op 26-04-1798 in Ramskapelle, dochter van Engelbertus Schorreel en Anna Maria Vermeersch. Uit dit huwelijk werden zeven kinderen geboren tussen 1833 en 1843.

3 Jeanne Claire Maesen, geboren op 04-03-1808 in Oostduinkerke. Jeanne Claire is overleden op 13-07-1815 in Oostduinkerke, 7 jaar oud.

4 Jean Baptiste Maesen, geboren op 17-02-1810 in Oostduinkerke en overleden op 08-03-1874 in Oostduinkerke, 64 jaar oud. Beroep: werkman. Jean Baptiste trouwde, 26 jaar oud, op 28-04-1836 in Oostduinkerke met Marie Therese Lafaire, 29 jaar oud. Marie Therese is geboren op 08-07-1806 in Oostduinkerke, dochter van Dominicus Lafere en Joanna Clara Tratsaert. Marie Therese is overleden op 02-03-1874 in Oostduinkerke, 67 jaar oud. Kinderloos huwelijk.

5 Anastasie Maesen, geboren op 15-04-1812 in Oostduinkerke Anastasie trouwde, 28 jaar oud, op 30-04-1840 in Oostduinkerke met Willebrorde Liberatus D'Haenen, 30 jaar oud. Willebrorde Liberatus is geboren op 19-11-1809 in Wulpen en overleden op 05-01-1873 in Veurne.

6 Catherine Therese Maesen, geboren op 07-05-1814 in Oostduinkerke.

7 Amelia Maesen, geboren op 06-03-1816 in Oostduinkerke en overleden op 17-10-1888 in Dunkerque, 72 jaar oud. Zij huwde op 02-05-1845 in Nieuwpoort met Albertus Josephus Visaert (1822-1851) en op 24-05-1858 in Nieuwpoort met Franciscus Jacobus Gheeraert (*1807).

8 Francisca Genoveva Maesen, geboren op 09-03-1817 in Oostduinkerke en overleden op 22-12-1877 in Wulpen, 60 jaar oud. Francisca Genoveva: (1) trouwde, 24 jaar oud, op 16-06-1841 in Wulpen met Augustinus Ambrosius Lebleu, 25 jaar oud. Augustinus Ambrosius is geboren op 26-11-1815 in Wulpen, zoon van Joannes Baptista Lebleu en Francisca Fidelia Desmedt. Augustinus Ambrosius is overleden op 30-08-1852 in Wulpen, 36 jaar oud. (2) trouwde, 37 jaar oud, op 19-09-1854 in Wulpen met Norbertus Franciscus Vanbeveren, 48 jaar oud. Norbertus Franciscus is geboren op 07-04-1806 in Ramskapelle, zoon van Joannes Hermanus Vanbeveren en Anna Theresia Devisch. Norbertus Franciscus is overleden op 17-10-1873 in Wulpen, 67 jaar oud. Beroep: werkman. Uit het 1ste huwelijk 10 kinderen, uit het 2de huwelijk vier kinderen.

9 Mary Josepha Maesen, geboren op 31-03-1818 in Oostduinkerke. Mary Josepha is overleden op 21-06-1818 in Oostduinkerke, 2 maanden oud.

10 Susanna Francisca Maesen, geboren op 02-05-1819 in Oostduinkerke. Susanna Francisca: (1) trouwde, 31 jaar oud, in 1850 in onbekend met Seraphinus Rochus Rooms, 22 jaar oud. Seraphinus Rochus is geboren op 24-12-1828 in Wulpen, zoon van Pierre François Leopol Roems en Catherine Jacqueline Josephe Vandewalle. Seraphinus Rochus is overleden op 15-10-1855 in Wulpen, 26 jaar oud. (2) trouwde, 43 jaar oud, op 31-07-1862 in Wulpen met Philippus Jacobus Rommelaere, 47 jaar oud. Philippus Jacobus is geboren op 21-03-1815 in Beerst, zoon van Henricus Rommelaere en Sophia Zwaenepoel. Philippus Jacobus is overleden op 04-12-1864 in Wulpen, 49 jaar oud. (3) trouwde, 49 jaar oud, op 20-06-1868 in Wulpen met Seraphinus Eduardus Bernardus Lerooy, 29 jaar oud. Seraphinus Eduardus Bernardus is geboren op 03-01-1839 in Oostduinkerke, zoon van Antonius Josephus Lerooy en Coleta Amelia Samper. Seraphinus Eduardus Bernardus is overleden in 1 in onbekend, 1838 jaar oud. Beroep: visser.

11 Henricus Franciscus Maesen, geboren op 08-04-1821 in Oostduinkerke. Henricus Franciscus is overleden op 30-10-1846 in Oostduinkerke, 25 jaar oud. Beroep: visser.

12 Pieter Ludovicus Maesen, geboren op 18-05-1824 in Oostduinkerke. Pieter Ludovicus is overleden op 01-05-1890 in Nieuwpoort. Hij huwde met Suzanna Isabella Jaecx (1835-1881).

Dochter Catherine Therese Maesen geraakt op 18-jarige leeftijd zwanger, zonder gehuwd te zijn. Op 22 december 1832 bevalt ze in Oostduinkerke van een zoon, die ze de naam Jacobus Josephus zal geven. Het jongentje sterft amper tien dagen na de geboorte, op nieuwjaarsdag 1833.

Wat er daarna met Catherine gebeurd is, is niet helemaal duidelijk. Ze verlaat Oostduinkerke om het leven van landloper te leiden. Ze komt evenwel in contact met de 26 jaar oudere Pieter Franciscus Soen, geboren te Ramskapelle op 21 juni 1788 als zoon van Pieter Mattheus en Maria Jacoba Desnyder. Het is evenwel niet duidelijk of ze samen de streek hebben verlaten.

De uitgebreide familie in Oostduinkerke en zelfs moeder Anna Hiele, hoort jaren aan een stuk wellicht niets meer van hun dochter en zuster Catherine.

In 1853 is de verbijstering echter bijzonder groot in Oostduinkerke, wanneer plots zeven kinderen, variërend tussen 7 en 20 jaar oud, in Oostduinkerke toekomen, wellicht gehuld in lompen en ondervoed. Het zijn Adèle (20 jaar), Pierre (18 jaar), Antoinette (15 jaar), Sophie (13 jaar), Emile (12 jaar), Victor (8 jaar) en Leo (7 jaar).

Wat was er gebeurd? Moeder Catherine Maesen stierf, na overal in Noord-Frankrijk en Picardië te hebben rondgezworven, op 4 juni 1851 in het hospitaal van Sens, 37 jaar oud en wellicht totaal *opgeleefd*. Haar compagnon de route in haar bedelaars- en zwerversbestaan Pieter was er toen 63 en nog in leven. Ze verbleven evenwel op het moment van haar overlijden in het dorpje Villeblevin (departement Yonne), zowat 20 km ten noordwesten van Sens in de Bourgogne. De familienaam van Catherine werd in de overlijdensakte te Sens ingeschreven als "Moss", haar levensgezel als "Souin". Haar ouders als "Gabriel Moss et Anne Hyre"....

Door het ontbreken in het gemeentearchief van de bevolkingsregisters van Oostduinkerke van deze periode, weten we niet waar deze kinderen werden geplaatst. We worden wel geïnformeerd over het reilen en zeilen in 1853, wanneer de jongste zoon Leo Seraphin in 1869 in Wulpen in het huwelijksbootje wil stappen met de 21-jarige Leonia Romania Warreyn (°Wulpen, 09-02-1848). Hij moet immers bij de gemeentesecretaris een bewijs van geboorte kunnen overhandigen. Groot probleem, want dat is er niet. De reden is eenvoudig, hij weet gewoonweg niet waar en wanneer hij geboren is....

De gemeentesecretaris van Wulpen laat dan maar een zogenaamde "akte van bekendheid" opmaken door de rechtbank van eerste aanleg in Veurne. Daarin vernemen we dat "*zijne moeder hem nooit niet de plaats en dag zijner geboorte heeft bekend gemaakt*". Hij meent op dat ogenblik 23 jaar te zijn, gezien hij in 1866 werd opgeroepen om aan de militieloting deel te nemen in Oostduinkerke.

Als getuigen komen voor de rechtbank een aantal familieleden en bekenden opdagen: zijn nonkels Frans Maesen, 64 jaar, werkman te Oostduinkerke en Pieter Maesen, 44 jaar, werkman te Nieuwpoort; Bernard Vanbeveren (67 jaar), Frans Meerssean (39 jaar) en Benjamin Warreyn (26 jaar, zijn toekomstige schoonbroer), allen werklieden te Wulpen; Frans Redey (35 jaar) en neef van moeder Catherine; Jacob Desaver (29 jaar), kennis van Leo Maesen.

We vernemen bovendien uit de verklaringen die van deze getuigen zijn opgenomen, dat zij Catharina Maesen hebben gekend "*die sedert menige jaren deze plaats (Oostduinkerke, nvdr.) heeft verlaten om zich in Frankrijk te begeven en aldaer op verscheidene plaatsen heeft opgehouden en verscheidene kinderen waaronder de verzoeker, had voortgebracht*". We vernemen tevens dat alle kinderen in 1853, na het overlijden van hun moeder in Sens, in en ten laste van de gemeente Oostduinkerke zijn toegekomen.

Dat moeder Catherine een hele zwerftocht in Frankrijk heeft beleefd samen met Pierre Soen, bewijzen de geboorteplaatsen van hun of haar kinderen:

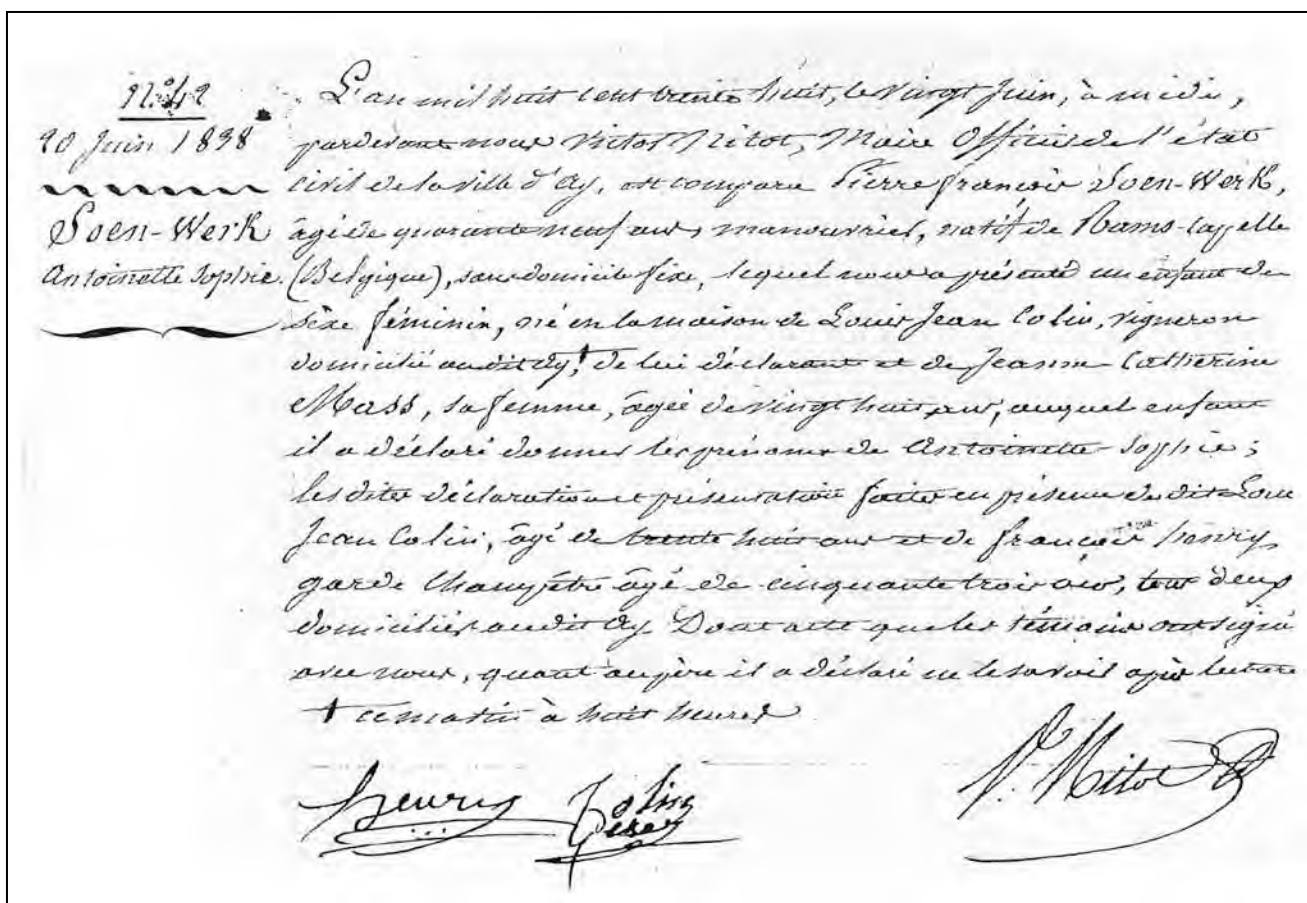
1. **Adelia Maesen**, geboren in 1833 in Tourcoing (departement Nord) en overleden op 02-05-1858 in Oostduinkerke, 25 jaar oud.
2. **Pierre Alexandre Maesen**, geboren in 1835 in La Fère (departement Aisne) en overleden op 21-11-1895 in Wulpen, 60 jaar oud. Beroep: werkman. Pierre Alexandre trouwde met Virginia Constantia Lebluy, 1850 jaar oud. Virginia Constantia is geboren op 16-01-1851 in Wulpen, dochter van Augustinus Ambrosius Lebleu en Francisca Genoveva Maesen. Zij was zijn nicht. Zij hadden acht kinderen, allen geboren in Wulpen.
3. **Antoinette Sophie Soen-Werk**, geboren op 20-06-1838 in Ay (departement Marne) in de woning van Louis Jean Colin (wijnbouwer) en overleden na 1899 in Ramskapelle, 61 jaar oud. Antoinette Sophie trouwde, 25 jaar oud, op 21-04-1864 in Wulpen met Ludovicus Hoorens, 34 jaar oud. Ludovicus is geboren op 29-07-1829 in Eernegem, zoon van Petrus Franciscus Hoorens en Coleta Florentina Simpels. Ludovicus is overleden op 02-11-1899 in Ramskapelle, 70 jaar oud. Beroep: zwingelaar.
4. **Emilius Maesen**, geboren in 1841 in Frankrijk (plaats en datum onbekend) en overleden op 09-12-1898 in Oostduinkerke, 57 jaar oud. Beroep: werkman. Emilius trouwde, 28 jaar oud, op 27-11-1869 in Oostduinkerke met Nathalia Amelia Weerbrouck, 22 jaar oud. Nathalia Amelia is geboren op 23-10-1847 in Oostduinkerke, dochter van Angebert Louis Weerbrouck en Isabelle Rose Pyllyser. Nathalia Amelia is overleden op 01-03-1910 in Oostduinkerke. Kinderloos huwelijk.
5. **Sophia Rosalia Maesen**, geboren in 1840 in Sarry (departement Marne) en overleden op 12-03-1871 in Veurne, 31 jaar oud. In 1870 beviel zij in Oostduinkerke van een dochter Leonie, die één jaar later op 18-06-1871, na haar moeder, stierf.

6. **Victor Adolf Leopold Soen**, geboren op 05-01-1845 in Brusson (departement Marne). en overleden op 18-06-1881 in Oostduinkerke, 36 jaar oud. Beroep: visser-veldwachter. Victor Adolf Leopold trouwde, 21 jaar oud, op 14-11-1866 in Oostduinkerke met Susanna Ludovica Hillebrant, 22 jaar oud. Susanna Ludovica is geboren op 26-10-1844 in Oostduinkerke, dochter van Carolus Ludovicus Hillebrant en Monica Bibiana Rozey. Susanna Ludovica is overleden na 1920, minstens 76 jaar oud. Uit dit huwelijk werden 10 kinderen geboren te Oostduinkerke.
7. **Leo Seraphin Maesen**, geboren in 1846 in een onbekende plaats in Frankrijk. en overleden op 12-05-1870 in op zee, 24 jaar oud. Leo Seraphin trouwde, 23 jaar oud, op 24-11-1869 in Wulpen met Leonia Romania Juliana Warreyn, 21 jaar oud. Leonia Romania Juliana is geboren op 09-02-1848 in Wulpen, dochter van Louis Joseph Warreyn en Maria Theresia Dyser. Leonia Romania Juliana is overleden in 1847. Beroep: werkster. Uit dit huwelijk werd slechts één kind geboren: Irma Seraphina Leonia Maesen, geboren op 01-07-1870 in Wulpen en er overleden op 29-05-1871.

Met het overlijden op 24-jarige leeftijd van Leo Maesen in de periode tussen 12 en 14 mei 1870 op zee, ter hoogte van de golf Hecla langs de IJslandse kust, komt een dramatisch einde aan een bewogen leven van een 6-jarige die zijn moeder verliest en dan met zijn broers en zussen helemaal vanuit Frankrijk naar Oostduinkerke – een vreemde streek en bij mensen die hij niet kende- komt.

Het is overigens bijzonder eigenaardig dat de kinderen verschillende namen dragen. Vijf van de zeven kinderen kregen de familienaam van hun moeder, één kind – Victor – die van zijn vader en één dochter – Antoinette – kreeg zelfs een totaal nieuwe familienaam, nl. Soen-Werk. Vanwaar dit achtervoegsel komt, daar hebben we het raden naar. Bij de vermelding van zijn familienaam bij de aangifte van de geboorte moet vader Pierre Soen – die ongeletterd was en zelfs zijn naam niet kon schrijven - daar wellicht iets bijgezegd hebben in het Vlaams, waardoor ze hem niet begrepen.

Opvallend is ook het traject (zie kaart) die het *menage* aflegde. Met de huidige snelle verbindingen is de afstand Tourcoing – La Fère 154 kilometer, van La Fère naar Ay 110 kilometer, van Ay naar Sarry 40 kilometer, van Sarry naar Brusson 36 kilometer en ten slotte van Brusson naar Villeblevin 150 kilometer. In totaal zo'n 360 km.

Geboorteakte van Antoinette-Sophie Soen-Werk in de Franse gemeente Ay op 20 juni 1838.

Will Tura, een leven vol muziek

door Joeri STEKELORUM en Willy MOONS

Op 2 augustus 1940 wordt in de Hobélaan in Veurne Arthur Blankaert geboren als vierde in een gezin van vijf kinderen : Hubert, Staf, Jacqueline en Jean-Marie. Hij is een geboren muzikant die in zijn jeugd meer belangstelling heeft voor zijn mondharmonica dan voor school en hij leert noteleer, accordeon, drums en piano. Het is Walter Richard, de man achter de revues in Veurne, die hem als 9-jarige jodelende cowboy boekt voor een optreden in cinema Eldorado in Veurne, samen met het orkest « De Nachtvinders » van Harry Cogge. Het is ook Walter Richard die hem de artiestennaam Will Tura geeft. Op zijn 15de wordt hij gitarist in « Freddy's Dansorkest » in het Witte Paard in Oostende. In 1957 tekent Will een platencontract met Jacques Kluger en verschijnen de eerste platen. Op 2 augustus 1958, zijn 18de verjaardag, treedt hij voor de eerste keer solo op onder de naam Will Tura.

In 1968 krijgt Will op het Midem te Cannes de Trofee voor de best verkopende platenartiest in België. Hij is niet alleen een gevierd zanger, ook zijn composities doen het. In 1962 verhuist de familie naar Steenokkerzeel. Tijdens zijn vakantie in Zuid-Frankrijk schrijft Will een melodie op enkele bierviltjes met de titel "I'm Lonely". Ke Riema voorziet de melodie van tekst en Will scoort zijn eerste hit met "Eenzaam zonder Jou" die in dat jaar 60 000 keer over de toonbank gaat. 30 jaar later zal een opiniepeiling in een krant dit lied als grootste Vlaamse hit aller tijden bestempelen.

De kleine Arthur Blanckaert; huwelijksfoto met Jenny Swinnen; Will met broer Staf; familiefoto Blanckaert-Swinnen met de kinderen David en Sandy.

In 1970 ontmoet Will voor de eerste keer Jenny Swinnen en een jaar later wordt hij de derde ereburger van Veurne. Op 22 maart 1973 huwt Will met Jenny Swinnen. In datzelfde jaar brengt hij ook zijn eerste LP uit op het goednieuwe Topkapi label. 31 maart 1974 : Will laat, als eerste Belgische en Vlaamse artiest, de rocktempel Vorst Nationaal vollopen. Op 16 oktober 1974 viert het gezin de geboorte van David. Op 21 november 1975 : dochter Sandy wordt geboren. Op het "Festival van de Gouden Leeuwen" in 1974 wordt Will bekroond als meest verdienstelijke Vlaamse zanger. In 1989 wordt "Mooi, 't leven is mooi" door Sabam bekroond als meest uitgevoerde werk in 1989 nog voor "Anne" van Clouseau.

In 1993 overlijdt koning Boudewijn en Will komt terug uit vakantie en zal tijdens de begrafenisplechtigheid op 7 augustus alle Belgen ontroeren door zijn vertolking van "Ik mis je zo" en "Hoop doet leven". In 1995 wint Tura voor de derde opeenvolgende keer "Het Gouden Oog" voor de categorie "Beste Zanger". Een tweede onderscheiding valt hem te beurt : de benoeming als "Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen". Op 9 januari 2001 ontvangt Will uit de handen van Minister-president Patrick Dewael, een zeer prestigieuze onderscheiding: Officier in de Kroonorde,. Maar daar blijft het niet bij want vanaf juli 2001 behoort Arthur Blankaert tot de adel: hij mag zich voortaan Ridder noemen. En in 2005 werd Will Tura 65. Volgend jaar staat hij 50 jaar op de planken als Will Tura.

Kwartierstaat Will Tura's moeder

	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63																																																																
5	Ferdinandus Josephus BOOMGAERT ° Schore, 04-02-1772 + Zevekote, 17-04-1864 xx Anna Theresia Missuwe (1787-1858)				Petrus Jacobus VANDAELE				Carolus Ludovicus DEBLAUWE ° Leffinge, ca. 1778 + Sint-Joris, 16-11-1841 <i>werkman</i>				Franciscus Jacobus MAES ° Slijpe, 14-06-1786 + Mannekensvere, na 1839 <i>baardscheerder</i>				Petrus Joannes MORTIER ° Klemskerke, ca. 1761 + Lombardsijde, 01-06-1844				Petrus Franciscus BOERAEVE ° Oostduinkerke, 07-01-1786 + Lombardsijde, 08-06-1850 <i>hovenier</i>				Alexander LAMMENS ° Beerst, 22-09-1781 + na 1844																																																																							
	x				x				x				x Mannekensvere, 03-08-1815				x				x Lombardsijde, 22-06-1808				x Nieuwpoort, 04-02-1811																																																																							
	Henrica VANPEPERSTRAETE ° Oostkerke, 1773 + Schore, 30-10-1828 16				Godeliva MARCOU				Godeliva Albertina MARRANES ° Ramskapelle, ca. 1778 + Sint-Joris, na 1855				Joanna Theresia Clara GOUTSMIT ° Pervijze, 17-12-1788 + Mannekensvere, na 1839				Anna Theresia DECLERCK ° Bredene, ca. 1773 + Lombardsijde, 15-03-1849				Rosalia Cecilia PATURE ° Middelkerke, 02-02-1775 + Lombardsijde, ca. 1840				Maria Theresia VANHOVE ° Lombardsijde, ca. 1787				Rosalia Victoria VERHULST ° Westende, 04-11-1784 + na 1844																																																																			
	17				18				19				20				21				22				23				24				25				26				27				28				29				30				31																																							
4	Ferdinand Eugene Charles BOOMGAERT ° Schore, 13-05-1805 + Pervijze, 08-02-1882 <i>werkman</i>				Rosalia Amelia VANDAELE ° Pervijze, 29-03-1811 + Pervijze, 06-12-1887				Henricus Franciscus DEBLAUWE ° Sint-Joris, 12-11-1808 +				Amelia Sophia MAES ° Mannekensvere, 11-07-1819 +				Petrus Jacobus MORTIER ° Lombardsijde, 23-01-1797 + Lombardsijde, 30-05-1865 <i>hovenier</i>				Susanna Rosalia BOERAEVE ° Lombardsijde, 26-10-1809 + Lombardsijde, 17-08-1849				Josephus Franciscus VANHOVE ° Lombardsijde, 20-08-1823 + Lombardsijde, na 1869				Joanna Clara LAMMENS ° Lombardsijde, 20-02-1823 + Lombardsijde, 05-06-1865																																																																			
	x				x Mannekensvere, 30-04-1839				xx Lombardsijde, 22-12-1831				x Lombardsijde, 02-02-1844				8				9				10				11				12				13				14				15																																																			
3	Carolus BOOMGAERT ° Pervijze, 14-01-1843 + Veurne, 31-01-1825 <i>werkman</i>				Rosalia DEBLAUWE ° Mannekensvere, 07-07-1847 + Veurne, 20-07-1915				Petrus Joannes MORTIER ° Lombardsijde, 22-01-1842 + <i>werkman</i>				Sophia Rosalia VANHOVE ° Lombardsijde, 15-10-1846 +				x Westende, 23-06-1869				4				5				6				7																																																															
	x				x				x				x				x				x				x				x				x				x				x																																																							
2	herbergier				Thelesphore Victor BOOMGAERT ° Mannekensvere, 31-12-1868				+ Veurne, 14-02-1946				x Westende, 22-10-1902				Lazaria Maria MORTIER ° Westende, 26-02-1876				2				3				4				5				6				7																																																							
	2				3				4				5				6				7				8				9				10				11				12				13				14				15																																											
1	Magdalena BOOMGAERT ° Pervijze, 13-09-1912																																+ Koksijde, 15-05-1995				1				2				3				4				5				6				7				8				9				10				11				12				13				14				15			
	1				2				3				4				5				6				7				8				9				10				11				12				13				14				15																																							

KW 44 & 45 = Franciscus MAES (°Mannekensvere en +Mannekensvere, 15-05-1803) & Felicita NEVE (°Schore en +Mannekensvere, na 1815)

KW 46 & 47 = Philippus Jacobus GOUDSMIT (+Pervijze, 01-06-1808) & Joanna Clara VANPEPERSTRAETE (+Pervijze, 03-11-1796)

KW 60 & 61 = Joannes Martinus LAMMENS (°Beerst en +Mannekensvere, 04-02-1802) & Maria Cecilia LEFEVRE (°Keiem, ca. 1748 en +Slijpe, na 1811)

KW 62 & 63 = Philippus Franciscus VERHULST (°Schore, ca. 1756 en +Lombardsijde, na 1811) & Eugenia BRAEM (°Klerken, ca. 1756 en +Lombardsijde, na 1811)

Kwartierstaat Will Tura's vader

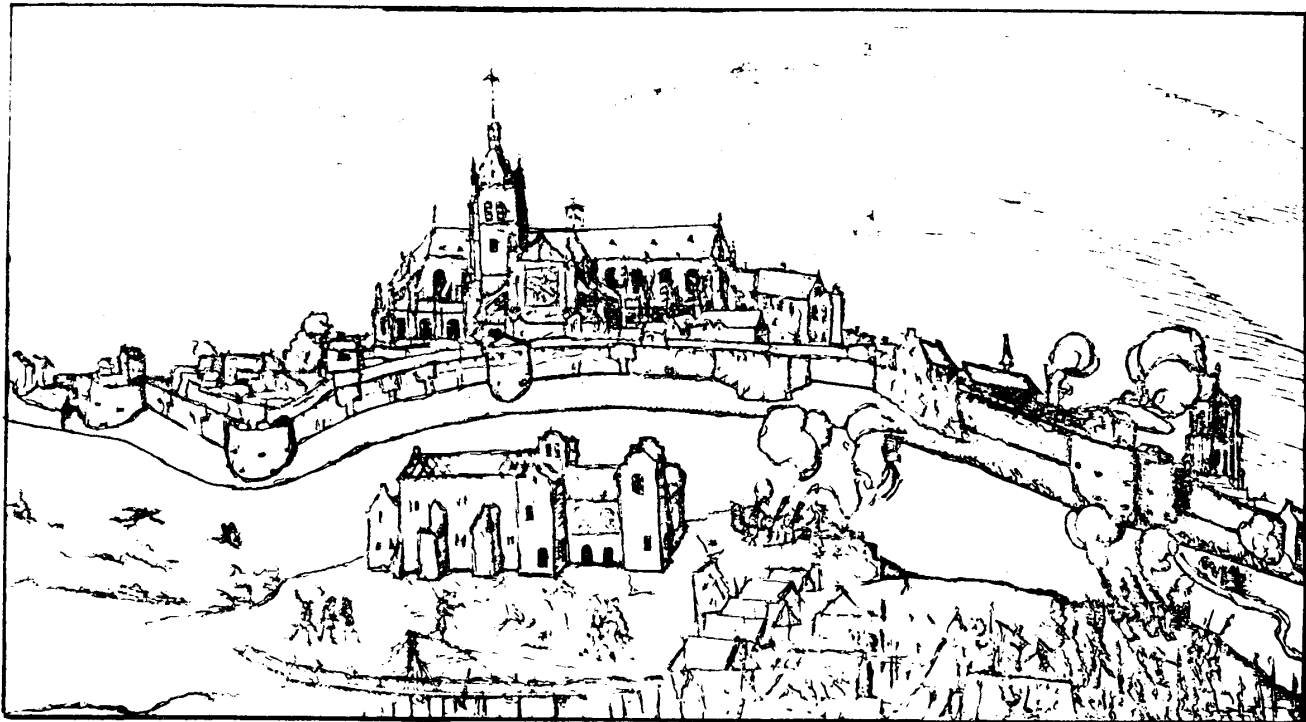
	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
5	Alexander Ludovicus BLANCKAERT ° Hoogstade, 10-12-1737 + Houtem, 23-07-1793 x Leisele, 21-02-1764				Petrus Jacobus BRUYNOOGHE ° Leisele, 18-04-1823 + Leisele, 08-10-1802 x Beveren-IJzer, 25-04-1776				André Nicolas Marie EVRARD ° Zutkerque (F), 02-10-1756 + Zutkerque (F), 15-07-1825 x Zutkerque (F), 16-07-1788				Alexis Joseph DUCROCQ ° Moringhem (F), 20-03-1765 + Recques (F), 26-10-1826 x ca. 1793				Josephus MAECKELBERGHE ° Izenberge, ca. 1714 + Pollinkhove, 19-04-1785 xx 1777				Franciscus Matheus BOUCQUEY ° Pollinkhove, 29-01-1767 + Pollinkhove, 23-09-1845 x				Ludovicus Jacobus THIBAUT ° Oostkerke + Steenkerke, 02-05-1802 x				Franciscus LANNOYE ° Wormhout, ca 1756 + Oostduinkerke, 21-12-1797 x			
	Petronilla Rosa PROOT ° Leisele, 12-09-1742 + Houtem, 08-12-1812 16				Anna Catharina FEYS ° Beveren-IJzer, 07-03-1756 + Leisele, 27-09-1789 17				Marie Jeanne Isabelle LEFEBVRE ° St.-Pierre Brouck (F), 26-11-1767 + Zutkerque (F), 27-06-1835 18				Marie Jeanne Franc. MAROTTE ° Nortkerque (F), 18-01-1770 + Recques (F), 15-03-1820 19				Anna Maria TROWANT ° Hondchoote, ca. 1750 + Pollinkhove, 04-03-1824 20				Maria Dorothea AMPOORTER ° Pollinkhove, 06-02-1764 + Pollinkhove, 24-02-1810 21				Susanna Leocadia DEBRUYNE ° Pervijze, ca. 1761 + 22				Regina Jacoba BREYNAERT ° Bulskamp, ca. 1752 + Oostduinkerke, 12-01-1838 23			
4	Alexandre Joseph BLANCKAERT ° Biërne (F), 05-12-1768 + Houtem, 10-12-1836 <i>molenaar</i> x Leisele, 31-07-1803 8				Maria Theresia BRUYNOOGHE ° Leisele, 10-04-1784 + Leisele, 05-02-1819 9				Charles Louis EVRARD ° Zutkerque (F), 06-03-1796 + Grenoble (F), 17-08-1825 <i>soldaat</i> x Recques (F), 20-01-1818 10				Marie Rosalie Aug. DUCROCQ ° Recques (F), 28-08-1793 + Recques (F), 09-05-1847 11				Eugenius Bernardus MAECKELBERGHE ° Pollinkhove, 20-08-1783 + Pollinkhove, 1859 x Pollinkhove 12				Maria Dorothea BOUCQUEY ° Pollinkhove, 23-12-1794 + Pollinkhove, 1867 13				Ludovicus Jacobus THIBAUT ° Oostkerke, 02-08-1781 + Steenkerke, 06-12-1837 <i>strodcker</i> x Steenkerke, 21-01-1830 14				Dymphna Jacoba LANNOYE ° Wulpen, 16-01-1794 + Steenkerke, 20-08-1881 15			
	César Auguste BLANCKAERT ° Houtem, 14-10-1809 + Loon (F), 28-01-1886 <i>werkman</i> 4				Marie Josephe Sylvie EVRARD ° Recques (F), 10-11-1820 + Recques (F), 06-09-1851 x Recques (F), 23-04-1845 5				David Alexander MAECKELBERGHE ° Pollinkhove, 10-09-1823 + Steenkerke, 07-01-1908 <i>strodcker</i> x Steenkerke, 27-04-1853 6				Coleta Sophia THIBAUT ° Steenkerke, 03-03-1831 + Steenkerke, 03-09-1908 7																			
2	smid 2				Ludovicus Josephus Arciles BLANCKAERT ° Recques (F), 15-06-1845 + Steenkerke, 11-11-1906 x Steenkerke, 11-11-1895				Elza Augusta Romania MAECKELBERGHE ° Steenkerke, 05-08-1871 +																							
	Desiderius Leopoldus Cornelius BLANCKAERT ° Steenkerke, 27-11-1904 + Leuven, 1980 1																															

De tijdtafel (4)

door Willy MOONS

- **1500** : In de vorige nieuwsbrief - we hebben wel een nummer overgeslagen - waren we gekomen aan 1500 toen toen in Gent , in het Prinsenhof, Karel, de zoon van Philips de Schone en Johanna van Aragon, wordt geboren. Hij moet het bestuur over het Spaans-Vlaamse rijk overnemen. Tot 1515 zal Margaretha van Oostenrijk, weduwe van Emanuel Philibert van Savoye, zuster van Philips en dochter van Maximiliaan, als landvoogdes der Nederlanden Vlaanderen besturen onder voogdij van Maximiliaan. Zij komt tot vrede met Frankrijk en bewerkt welstand in Vlaanderen.
- **1501** : De stadsmagistraten van Nieuwpoort vragen aan Engeland financiële steun voor de aanleg van een nieuwe weg tussen Nieuwpoort en Brugge.
- **1506** : Na het overlijden van Filips de Schone in 1506 volgt het 2de regentschap van Maximiliaan van Oostenrijk die dan keizer van Duitsland is. Hij benoemt zijn dochter Margaretha van Savoye tot landvoogdes der Nederlanden, dit in afwachting dat Filips oudste zoon Karel – de latere Keizer Karel V – de troon zou bestijgen.
- **1515** : Karel V wordt meerderjarig verklaard, wordt een jaar later aangesteld tot koning van Spanje en vertrekt nog een jaar later quasi voorgoed naar Spanje.
- **1517** : Martin Luther, een augustijnse professor aan de universiteit van Wittenberg (D), maakt zijn 95 stellingen bekend en dat is het begin van de Hervorming en meteen van het conflict tussen katholieken enerzijds en protestanten of Geuzen anderzijds. Meteen een conflict tussen Vlaanderen (gesteund door Spanje) en de rest van de Nederlanden onder Willem van Oranje. Hondshoote en het Westerkwartier zijn nu belangrijke plaatsen in de geschiedenis.
- **1518** : Leeft Vlaanderen in welstand en rust maar onder voogdij van Spanje, op zee voeren de kapers oorlog en Deense schepen kapen Nieuwpoortse haringvissers.
- **1519** : Maximiliaan overlijdt en Karel V wordt nu ook keizer van Duitsland en Oostenrijk. Maar de sterfgevallen volgen mekaar op en Karel V erft steeds meer kronen en bereid een wereldrijk voor waarover men zal zeggen dat het een rijk is “waar de zon nooit ondergaat”.
- **1521** : Opnieuw oorlog tussen Keizer Karel en de Franse koning Frans I tot de Vrede van Kamerijk.
- **1521** : In een plakkaat van 8 mei 1521 verbiedt Keizer Karel V alle geschriften van Luther en alle niet-goedgekeurde geschriften te drukken of te verkopen, op straffe van dood en verbeurdverklaring. Het ene verordening na de andere wordt van kracht.
- **1522** : De Spaanse inquisitie tegen het protestantisme – een deels kerkelijke en deels burgerlijke rechtbank wordt opgericht en de eerste Lutheranen sterven op de brandstapel. In de loop van de 16de eeuw zullen zo'n 2.000 ketteren (“wederdopers of anabaptisten”) vermoord worden. De grote uitwijking van kapitaal en intellect uit Vlaanderen naar Nederland begint.
- **1529** : Vrede van Kamerijk waarin de Franse leenheerschappij over Vlaanderen opgeheven wordt en Vlaanderen, na bijna zeven eeuwen heerschappij van de Franse koning, definitief los is van Frankrijk.
- **1530** : Margaretha van Savoye overlijdt en Maria van Hongarije, weduwe van de koning van Hongarije en zuster van Karel V, wordt regente der Nederlanden. Deze periode van twee landvoogdissen is vrij voorspoedig. Alleen kapers en zeeschuimers maken de zee en de havens onveilig.
- **1536-1543** : Opnieuw opeenvolgende oorlogen tegen Frankrijk. In **1543** palmt Keizer Karel de stad Kamerijk in waardoor de Franse macht wordt gefnuikt. In **1544** wordt opnieuw vrede gesloten met Frankrijk.
- **1539-1540** : Opstand van Gent, de laatste stuiptrekking van de verouderde gemeentelijke autonomie. Karel V kwam persoonlijk naar zijn geboortestad en liet de leiders van de opstand onthoofden.
- **1523-1548** : Keizer Karel palmt geleidelijk het noorden van de Nederlanden in en in **1548** worden de XVII Provinciën – waaronder Vlaanderen - hervormd tot een staatkundige eenheid, een zgn. Bourgondische Kreits die losjes verbonden was met het Duitse rijk.
- **1552** : Frankrijk valt opnieuw Vlaanderen binnen en keizer Karel roept de adel van Veurne-Ambacht onder de wapens. Zij worden weldra bijgestaan door Spaanse troepen die in de streek legeren. Het zijn die troepen die in **1553** de Noordfranse stad Terwaan (Thérouanne), een broeihaard van opstand tegen de Westhoek, met de grond gelijkmaken.

De Noordfranse stad Terwaan op de heuvel met de achterkant van de kathedraal (gebouwd in de 3de eeuw) die de mooiste van Vlaanderen werd genoemd. In de voorgrond het kasteel. Heel de stad werd door het leger van Keizer Karel met de grond gelijk gemaakt nadat de stad zich bij een belegering had overgegeven. Drieduizend arbeiders klaarden de klus in 15 dagen en 140.000 kanonschoten vernielden de stadsvestingen.

- **1555** : Keizer Karel doet op 25 oktober 1555 troonsafstand te Brussel ten voordele van zijn zoon Filips II die naast Vlaanderen ook koning wordt van Spanje en Sicilië. Hiermee begint voor ons de Spaanse tijd die duurt tot 1713. Emmanuel Philibert van Savoye, zoon van Margaretha van Oostenrijk, wordt landvoogd der Nederlanden. Vlaanderen wordt een wingewest voor Spanje en hier begint een rampzalige tijd.
- **1556** : Het Franse leger valt opnieuw Vlaanderen binnen en Kales en Duinkerke worden ingenomen. De bevolking van de Westhoek vlucht met hebben en houwen naar de versterkte steden Veurne en Nieuwpoort. Ook is er opstand in Vlaanderen gedurende heel de periode dat Philips II het bewind voert tot 1598. Dat mondt uit in een scheiding der Nederlanden.
- **1558** : In juli komt Lamoral, graaf van Egmont, aan het hoofd van 13.000 Spanjaarden naar de Westhoek. De bevolking sluit zich hierbij aan. Lamoral verjaagt de Fransen uit Duinkerke en verslaat ze in Grevelingen. Ook elders in Vlaanderen worden de Fransen verslagen.
- **1559** : De nieuwe kerkelijke indeling van de Nederlanden wordt ingevoerd door Filips II met de bedoeling beter te kunnen optreden tegen de hervorming. Drie aartsbisdommen: Mechelen, Kamerijk en Utrecht. 15 bisdommen.
- **1559** : In april wordt vrede gesloten met Frankrijk tussen Filips II en Hendrik II. Margaretha van Parma, bastaarddochter van Karel V en echtgenote van Ottavia Farnese, hertog van Parma, wordt landvoogdes der Nederlanden. De Lamoral, graaf van Egmont wordt gouverneur van Vlaanderen en Artesië. Willem van Oranje wordt stadhouder van Holland, Zeeland, Friesland en Utrecht. Filips II vertrekt voorgoed naar Spanje in augustus 1559.
- **1560** : De Hervorming dringt ook door in de Westhoek (het zgn. Westerkwartier) en geeft aanleiding tot ruzies en onlusten. Maar de sterke Spaanse bezetting in Nieuwpoort remt veel onheil af.
- **1561** : De Spaanse troepen vertrekken uit Vlaanderen, garnizoenen blijven her en der achter.
- **1563** : De Heidelbergse catechismus wordt opgesteld en nog ditzelfde jaar vertaald in het Nederlands.
- **1565** : De besluiten van het concilie van Trente worden in de Nederlanden afgekondigd. Daardoor kan de katholieke reformatie (contra-reformatie) in de Nederlanden op gang komen. Waar zij kon doorwerken bleef de bevolking grotendeels katholiek.
- **1566** : Op 10 augustus begint de beeldenstorm in Steenvoorde, tussen Armentieres en Hondshoote en verspreid zich over heel Vlaanderen en Nederland. De kerken worden geteisterd om ze voor de protestantse eredient geschikt te maken maar dat slaat om in plundering en vernieling. Philips II stuurde de hertog van Alva met tienduizend Spaanse en Italiaanse keursoldaten naar de Nederlanden

op de ketters te straffen. Kort nadien trad Margaretha van Parma af als landvoogdes en verliet Vlaanderen. Alva volgde haar op

- **1566** : Pieter Hasaert uit Komen komt op 10 september naar Wulpen met een bende van 200 aanhangers om er de hervorming te prediken. Ze breken kerken open en plunderen. Op 8 oktober bestormen ze Veurne met 4.000 man maar geraken de stad niet binnen. Alle Protestanten en Geuzen worden nu als opstandelingen beschouwd en worden gestraft.
- **1567** : Alva richt de Raad van Beroerten op die om zijn talrijke doodsvonnissen (o.m. 1.100 Nederlanders) de Bloedraad wordt genoemd. Hij voert nieuwe belastingen in.
- **1567** : Vijftien zeegeuzen ontschepen in Oostende en trekken door Veurne-Ambacht tot Hondshoote en vernielen kerken en kloosters. Op de kerktorens worden wachten uitgezet die voor dergelijk onheil moeten waarschuwen.
- **1568** : Vier priesters van de Sint-Vedastusparochie in Reninge worden aan de Zwartemolenberg door de Geuzen vermoord. De Reformatie en Contra-reformatie woedt in alle hevigheid.
- **1573** : Alva wordt teruggeroepen naar Spanje. Hij wordt opgevolgd door Luis de Requesens. Wanneer die drie jaar later overlijdt en Don Juan, de halfbroer van Philips II, landvoogd wordt in de Nederlanden, is de scheiding der Nederlanden ontkiemt.
- **1577** : Tweehonderd beeldstormers met de geuzenpredikant Pieter Hasaert uit Komen, trekken door de Westhoek, kerken en kloosters vernielend.
- **1578** : Alessandro Farnese was de volgende landvoogd der Nederlanden. Hij heroverde het zuiden en oosten der Nederlanden maar Willem van Oranje kreeg steeds vastere voet in het noorden. Met de compromissen van de Unies van Atrecht in 1579 begint de scheuring der Nederlanden.
- **1580** : Philips II verklaart Willem van Oranje vogelvrij. De Staten-Generaal der Nederlanden zeggen in het "plakkaat van Verlatinge" de gehoorzaamheid aan de koning op en daarmee begon openlijk de strijd van Farnese tegen Willem van Oranje.
- **1581-1600** : Farnese herovert alle Vlaamse en Brabantse steden op uitzondering van Oostende.
- **1581** : Franse en Zwitserse legers trekken door Veurne-Ambacht en plunderen de regio.
- **1584** : Op 10 juli 1584 wordt in Delft de prins van Oranje vermoord.
- **1587** : Door overvloedige regen en gebrek aan arbeiders mislukt de oogst, de landerijen verwilderen en uitgehongerde dieren bedreigen de veestapel.
- **1590** : Engelse legers trachten Veurne-Ambacht in te nemen en plunderen Nieuwpoort, Oostduinkerke en Wulpen, steken kerken, kloosters, boerderijen en huizen in brand.
- **1593** : De rebellen van Oostende steken de grote hofsteden Allaertshuizen in Wulpen en Ten Bogaerde in Koksijde in brand.
- **1596** : De pest woedt in Veurne-Ambacht.
- **1600** : Na de slag bij Nieuwpoort in 1600 belegerde Farnese ondermeer Oostende tot in 1604.

(Wordt vervolgd)

Goed om weten...

door de redactie

- Tijdens de Franse tijd in Veurne kon men alleen trouwen op de 10de, 20ste en 30ste dag van de maand in de Republikeinse Kalender. Onnodig te zeggen dat er op die dagen een file was in het stadhuis. Benieuwd of het in andere steden ook zo beperkt was.
- Onlangs werd de kaap van de 20000 rouwbrieven in ons lokaal overschreden. Deze zijn vanaf nu - wegens de serieuze uitbreiding - in de gang te consulteren. Daar staan nu rekken waarop de meer dan 200 kisten rouwbrieven ter beschikking zijn. Afspreken met de zaalwachter van dienst.
- De beginnerscursus "Maak zelf uw stamboom" kreeg 29 cursisten die met enthousiasme zijn gestart. Dit betekent dan ook dat de cursus werd ontubbeld naar woensdag- en donderdagavond zodat het een doenbare groep wordt om iedereen te kunnen helpen.
- De digitalisering van de bidprentjes van het fonds Lams in het Stedelijk Archief Veurne is gestart, dit met medewerking van Nashuatec dat een automatische scanner te beschikking stelde. Vele duizenden bidprentjes worden door leden van VVF-Westkust gescand en op de computer gezet. Daarna volgen de

rouwbrieven. Ze kunnen dan in het archief van Veurne en van VVF-Westkust geraadpleegd worden. Er wordt nog wel geduld gevraagd tot alles verwerkt is. Wie wil meewerken aan het digitalizeren geve een seintje (zie blz. 1).

- De vrijwilligers die meewerken aan het project om de genealogische gegevens in het Rijksarchief Brugge (RAB) te digitalizeren, waren aanwezig op de voorstelling van het project dat thans tot heel Vlaanderen wordt uitgebreid. De voorstelling was heel interessant, voornamelijk de uitleg van de professoren (Leuven en Gent) met hun demografische resultaten. Er werd ook een nieuwe website van het Rijksarchief voorgesteld met heel veel mogelijkheden maar meer hierover is ietwat voorbarig. Dit item werd echter maar in 't kort uitgelegd en niet alle mogelijkheden werden gedemonstreerd. De nieuwe site van het rijksarchief zal binnenkort en enkel voor de vrijwilligers van het RAB toegankelijk worden gesteld tijdens een proefperiode van 1 maand. Hiervoor zullen de vrijwilligers een paswoord ontvangen. Na die verlopen maand wordt de site toegankelijk voor iedereen. Meer hierover in een volgende nieuwsbrief.

Vlaamse voornamen (2)

Door de redactie

In nummer 3 van jaargang 2006 startten we een reeks met oude Vlaamse voornamen die algemeen VVF-voorzitter Michiel Mispelon ooit publiceerde in de Franse *Vlaamse Stam*. Die namen zijn door gebruik vervormd en het is vaak moeilijk om nog de ware Latijnse naam te herkennen. In enkele afleveringen zullen we deze lijst van Michiel Mispelon publiceren. Links van de schuine streep (/) de Vlaamse versie, rechts de Latijnse.

C

Carel, Charel / Carolus
Caeseken, Casen / Nicasius
Caetje, Kaatje / Catharina
Calle, Calleken / CatharinaCarijn / Quirinus
Ceel / Marcellus
Celie, Ceelken, Celiken, Celie / Cecilia, Marcella
Ceuntge / Cunera, Cunegundis
Christiaen / Christiana
Cijeken, Cyken / Lucia
Cijntien, Cijne / Francisca
Cisken / Franciscus
Claes / Nicolaus

Cobi / Jacobus
Coen, Coenen, Coenraedt, Koen / Conrardus
Colaert / Nicolaus
Coette / Coleta
Colijne / Nicolaus
Comerijne, Commercken / Ontcommera,
Wilgesorris
Cooren / Cornelius
Coppen / Jacobus
Crees / Lucretia
Crijntghe / Quirina
Cuniere / Cunera

D

Daem / Adam, Damianus, Damatius
Daen, Daneel, Deen / Daniël
Danckaert / Gratianus
Diekt, Digghe / Benedictus
Dieles / Aegidius
Dierick / Theodorus
Dinghene, Dinghentjen / Diga, Dympna
Diuertge / Diuera
Dijne / Dympna, ook Arnoldina, Amandina,
Bernardina, Gerardina
Do, Doken / Guido
Donus, Doen, Dou / Dominicus
Doom, Domis / Thomas
Dortken / Dorothea
Douwe / David, Dominicus
Dries, Driesken / Andreas
Droon / Hieronymus
Duyfken / Colomba

Aanwinsten

	door André BAERT
NOT Inventarissen opgemaakt na overl. Depots Heyvaert-Simpelaere-Vanden Bussche	0336/0001
BUS Kortemark Analyse Geb. 1798-1800; 1805-1850; Dopen 1788-1796 Deel1	0330/0136
BUS Kortemark Analyse Huw.1805-1850; Overl.1798-1800; 1805-1850 Deel2	0330/0136
POF De Poorterij van Cassel Deel X en XI	0334F/
NOF Archives Notariales de Cassel Deel 10	0336/0001
NOF Choix d'actes du Notariat de Cassel	F0336/0001
SGF Dunkerque; Etats et Inventaires des biens et dettes dressés après décès	F332/0009
ABR Culturel & patrimonial de la chatellenie de Lille. (Marc-en-Baroeul)	F339/0002
ABR Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen Deel 1: 1-8603	KI-R1
ABR Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen Deel 2: 8604-13343	KI-R1
ABR Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen Deel 5: 23699-27763	KI-R1
ABR Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen Deel 6:27764-30706	KI-R1
ABR Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen Deel 7: 30713-34586	KI-R1
ABR Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen Deel 9 Index	KI-R1
ABR Inventaris van het Archief van de Staten van Vlaanderen	KI-R1
PAR Menen Indices parochieregisters Geboorten DEEL 1	0331/0025
PAR Menen Indices parochieregisters Geboorten DEEL 2	0331/0025
PAR Menen Indices parochieregisters Geboorten DEEL 3	0331/0025
PAR Menen Indices parochieregisters Huwelijksakten	0331/0027
PAR Menen Indices parochieregisters Overlijdensakten DEEL 1	0331/0027
PAR Menen Indices parochieregisters Overlijdensakten DEEL 2	0331/0027
PAR Menen Indices parochieregisters Overl. Waalsekerk, NederduitsekerkGesn. Sold;	0331/0028
SVG Brugse Vrije Staten van Goed 3° reeks	0332/0010
STB Stamboom Familie STROBBE	0222/0002
SVG Kasselrij Veurne Staten van Goed DEEL 3	0332/0010
ABR Inventaire Archives de L'etat a Bruges Tome II	KI-R1
VAR Documenten ontstaansperiode moderne kadaster en grondlasten 1790-1835	KI-R3
VAR Documenten in omloop bij Belgisch Kadaster 1835-1975	KI-R3
ABR Inventarissen van archieven Kerkfabrieken Deel VI	KI-R1
ABR Nieuwpoort Inventaris archief Oud regime	KI-R1
STG Kasselrij Veurne Deel 35.850 tot 36970 Deel 18	0332/0004
STG Kasselrij Veurne Deel 36.971 tot 39.137 Deel 19	0332/0004
STG Kasselrij Veurne Deel 35.850 tot 36972 Deel 20 Fonds de Spot	0332/0005
PAR Indices van Parochieregisters Wervik Reeks 1 Huwelijken	0331/0028
PAR Indices van Parochieregisters Wervik Reeks 1 Geboorte-akten DEEL 1	0331/0028
PAR Indices van Parochieregisters Wervik Reeks 1 Geboorte-akten DEEL 2	0331/0028
ABR Inventaris van het Archief van Wijnendale en zijn toebehoren	KI-R1
ABR Catalogus verzameling kaarten en plannen RA Brugge	KI-R1
ABR Inventaris verzameling aanwinsten RA Brugge	KI-R1
VAR Vrederegerecht en politierechtbank 1795-1995. Organisatie, bevoegdheden	KI-R3
TST Tijdschrift Calcoentje 1984 - 2005	0781/0001
ABR Inventaire des Archives de L'etat a Bruges	KI-R2

Vlaamse Vereniging voor Familiekunde afdeling Westkust

Wat niet volstrekt zeker is, kan altijd onwaar blijken (DESCARTES)

jrg. 7 nr. 2

driemaandelijks NIEUWSBRIEF

april - mei - juni 2007

Afgiftekantoor 8630 Veurne P309454

Verantwoordelijke uitgever: Joeri Stekelorum, Houtsaegerlaan 33, 8670-Koksijde

Webstek: <http://www.vvf-westkust.be>

e-mail: vvfwestkust@advalvas.be

België-Belgique
P.B.-P.P.
8630 VEURNE

BC 5831

Bestuur:

Joeri Stekelorum voorzitter
Hilon Vanleenhove secretaris
Marc Derudder penningmeester

Leden

André Baert: bibliothecaris
Jef Cailliau: alg. expertise, auteur
Willy Moons: redacteur
Johny Vanheste: archivaris
Gaby Van Canneyt, Redgy Vermote
Dirk Cailliau,

IN DIT NUMMER

- Onze digitalisatieprojecten : een stand van zaken p. 14-16
- Begrafenisklassen onder het oude regime p. 16-17
- Goed om weten p. 17-18
- De tijdtafel (5) p. 19-20
- Vlaamse voornamen (4) p. 21
- Cursus oud-schrift p. 21
- Kapers van Nieuwpoort p. 22
- Kwartierstaat Chantal Loones p. 23

Hoe word ik lid van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde ?

Je stort het jaarlijkse lidgeld (€32 als gewoon lid, € 48 als steunend lid, minimum €80 als beschermend lid) op rekening 000-0927382-62 van VVF Antwerpen-Merksem. Ieder lid ontvangt maandelijks het tijdschrift "Vlaamse Stam". De leden kunnen ook de uitgaven aan goedkopere tarieven verkrijgen (zie omslag "Vlaamse Stam"). Alle briefwisseling in verband met lidmaatschap, bemiddeling, familieverenigingen, heraldisch college, enz.: Centrum voor Familiegesciedenis VVF, Van Heybeekstraat 3 in 2170-Antwerpen-Merksem, tel. 03-646.99.88.

AGENDA

Alle activiteiten hebben plaats in het lokaal van VVF-Westkust, Veurnelaan 109, 2de verdieping, Sint-Idesbald-Koksijde tenzij anders vermeld.

- Het VVF-documentatiecentrum is open elke zaterdag van 13.30 tot 16.30 uur.

Wie recent een publicatie maakte van een familiegeschiedenis of –stamboom uit de regio Veurne-Westkust kan deze propageren door ons een korte inhoud te bezorgen die wij dan in dit ledenblad publiceren.

De volledige publicatie schenken voor ons archief mag ook.

Hetzelfde kan met een volledige kwartierstaat met minstens vijf generaties.

Adres redactie: Willy Moons, Oude Zeedijkstraat 1 in 8670-Koksijde-Wulpen, e-mail: Willy.Moons@telenet.be.

Uitgaven VVF-Westkust

- Staten van Goed van het Brugse Vrije (regio Veurne), 1ste, 2de en 4de reeks en de heerlijkheid Ardoorie door Jef Cailliau. Prijs € 10,00 (+ € 3,70 port).
- Verschijnt binnenkort : De Poorters van Nieuwpoort.

Alle betalingen door overschrijven op 979-2656699-68 van VVF-Westkust in Koksijde.

Onze digitalisatieprojecten

Een stand van zaken en een warme oproep tot medewerking

door Joeri STEKELORUM, voorzitter

Collectie Lams, stadsarchief Veurne

In 1998 verwierf het stadsarchief van Veurne een belangrijke collectie bidprentjes en overlijdensberichten van wijlen Lucien Lams (1895-1984), een eminente Veurnaar. De verzameling werd toen geschat op ca. 300.000 bidprentjes en 100.000 overlijdensberichten. Deze laatste werden door tientallen vrijwilligers kort na de verwerving digitaal ontsloten door de informatie in te brengen in een database. Pioniers van toen herinneren zich de maandagavonden waarbij telkens een aantal mensen de gegevens in de computer stopten. De bidprentjes zelf waren tot nu toe amper ontsloten. De collectie was enkel toegankelijk op navraag.

Met VVF Westkust vatten we vorig jaar het plan op om de bidprentjes met vrijwilligers te digitaliseren. Dankzij een sponsoring van Nashuatec Benelux konden we met behulp van een professionele scanner in februari van dit jaar beginnen aan dit titanenwerk. Dankzij de medewerking van Hilon Vanleenhove, Marleen Berneel en Freddy Bonte zijn we er ondertussen in geslaagd een 100.000-tal bidprentjes in te scannen. De raming van 300.000 prentjes blijkt schromelijk overdreven. Bij het scannen worden zowel voor- als achterkant van het prentje (gelijktijdig !) ingescand, waarbij in een halve dag tussen de drie- en vierduizend prentjes aan de beurt komen. Het resultaat ziet u in de afdrucken bij dit artikel.

Het einde van het scannen is in zicht, maar veel werk wacht de VVF-afdeling nog, nl. het hernoemen van de digitale bestanden. Dit gebeurt op een vrij eenvoudige wijze via het programma IrfanView (enkel drukken op de F2-toets en de familienaam+voornamen intikken...), doch het blijft een vrij arbeidsintensief werk. We hopen dit werk toch tegen einde dit jaar te kunnen afronden en doen hierbij graag een beroep op vrijwilligers die dit thuis kunnen doen.

Momenteel zijn de oudste, ongeveer 7.000, bidprentjes (voor 1900) reeds afgewerkt. Consultatie zal kunnen gebeuren in het stadsarchief Veurne en in ons documentatiecentrum. Afdrucken zullen kunnen gemaakt worden tegen in het stadsarchief geldende tarieven.

We onderzoeken momenteel of ook de overlijdensberichten (rouwbrieven) kunnen ingescand worden. Ook kijken we uit naar eventuele andere collecties die we kunnen digitaliseren.

Wie wenst mee te werken aan dit ontsluitingsproject kan contact nemen met hilon@vanleenhove.be.

Bemind by God en by de menschen laet hy een gezegende nageheugen achter. Eccl. XLV. 1.

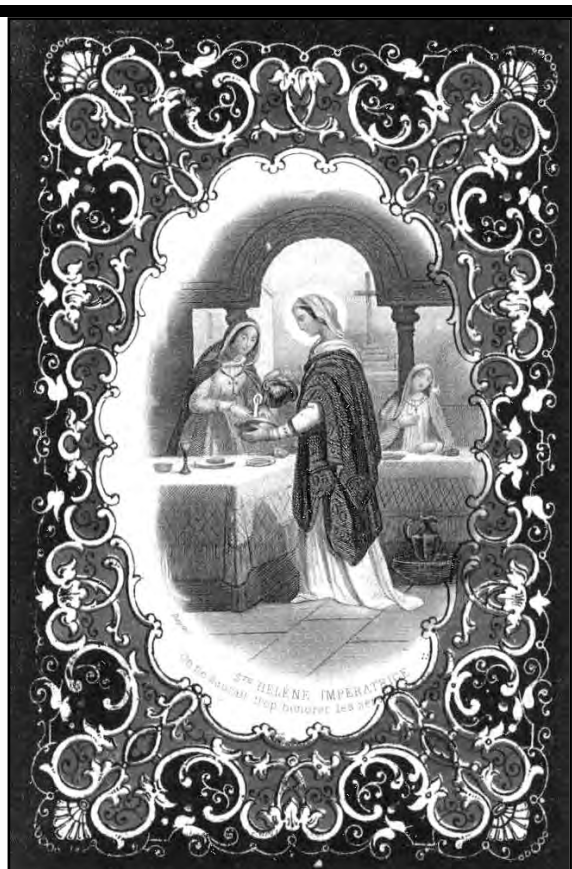

Bid voor de Ziel
 VAN MYNHEER
CHARLES LOUIS BANCOURT,
 ECHTGENOOT VAN JUFVROUW
CATHARINA JOSEPHINA DEBAENST,

Geboren te Stavele	19 December 1791,
Notaris genaemd te Moorslede	17 December 1829,
Notaris genaemd te Proven	11 November 1831,
Notaris genaemd te Rousbrugge-Haringhe	17 January 1858,
Notaris wederom genaemd te Proven	12 November 1859,
Zyn ontslag bekomen den	6 April 1861,

Oud Schepen, oud Lid van den Kerke-Raad, eertyds gemeente Sekretaris, Raedsheer der gemeente Proven.
 En aldaer overleden den . . . . . 13 February 1862.

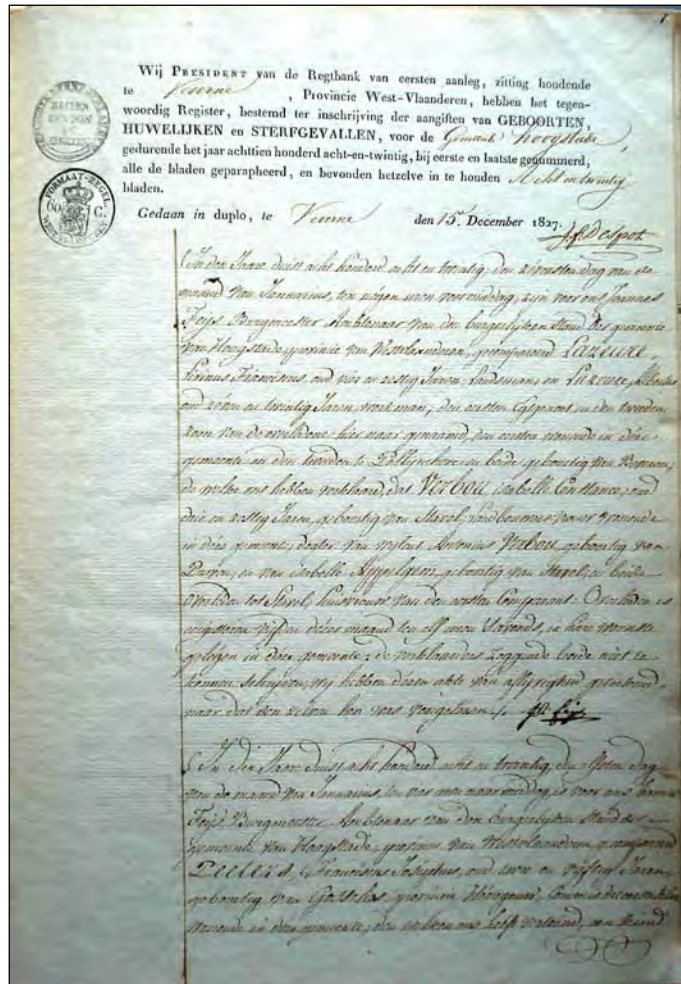
Het onrecht was op zyne lippen niet te vinden : hy wandelde in vrede en rechtzinnigheid. MAL. 2. 6.
 Ellendige maanden heb ik tot erfdeel gehad en droeve nachten voor my geteld en myne kwael is zonder hulp geweest. JOB. VII. 3.
 God mengelt het geluk der aerde met bitterheden, op dat wy een ander geluk zouden zoeken, welks zoetheid niet bedriegelyk is. S. AUG. SOL.
 Gy zyt nu in droefheid, maer ik zal u wederom zien en uw hert zal zich verblyden. JOAN. XVI. 22.
 Behoud in uw geheugen de gedachtenis van uwen vriend en vergeet hem niet in uwe gebeden. Ec. XXXVII.
 Goedertiere Heer Jesus, geef hem de eeuwige rust. Am.

Poperinghe, Typ. van Du Floer-Vandenbuogaerde.

Digitalisatie akten burgerlijke stand deelgemeenten Alveringem

Onze VVF-afdeling vatte het plan op om de akten van de burgerlijke stand van de deelgemeenten van Alveringem (Alveringem, Oeren, Sint-Rijkers, Hoogstade, Gijverinkhove, Izenberge, Leisele, Stavele en Beveren-IJzer) te digitaliseren. Het gaat over de periode 1796-1910.

Hiervoor worden duizenden bladzijden uit de boeken van de burgerlijke stand in het gemeentehuis van Alveringem gefotografeerd (zie voorbeeld hiernaast). Hiervoor zijn momenteel twee teams van telkens twee personen ingezet (onze bestuursleden Dirk Cailliau-Gaby Vancanneyt en André Baert-Joeri Stekelorum).

Ook dit project is een niet te onderschatten taak die heel wat energie en tijd vergt. Het resultaat zal echter een volledige digitalisatie zijn met de bedoeling de originele stukken beter te beschermen. Niemand zal ontkennen dat de steeds toenemende consultatie en manipulatie heel wat sleet achterlaat op deze originele stukken. Anderzijds zal het de zoeker ook de mogelijkheid bieden om veel vlotter de nodige informatie te vinden via de computer. Consultatie zal wellicht mogelijk zijn zowel in Alveringem, maar zeker in ons VVF-documentatiecentrum in Baaltje. Ook op zaterdag zal de genealoog aldus zijn opzoekingen kunnen doen.

Momenteel zijn de gemeenten Oeren en Hoogstade afgewerkt. Met afgewerkt bedoelen we gefotografeerd en achteraf thuis door de medewerkers bijgewerkt (uitsnijden + belichting optimaliseren + omzetten in pdf-formaat). Gijverinkhove wordt in het vooruitzicht gesteld. Ook het fotograferen ter plekke van de akten van Izenberge en Beveren-IJzer nadert zijn einde. De grootste gemeenten, nl. Alveringem, Stavele en Leisele, dienen nog begonnen te worden, zodat kan verwacht worden dat het einde van dit project kan voorzien worden voor einde 2007, begin 2008. Indien we wat extra medewerking van vrijwilligers kunnen krijgen, kan dit wellicht iets vroeger !

Ook voor dit project doen we daarom nog graag een beroep op medewerkers die – thuis en op eigen tempo – de beelden kunnen bijwerken. Slechts elementaire kennis is hiervoor nodig.

Belangstellenden die wensen mee te werken kunnen contact pnen met projectleider dirk.cailliau@scarlet.be.

We hopen dat u ook een steentje kan bijdragen in dit project.

Begrafenisklassen onder het oude regime

door A.MARIS

De overlijdensregisters van de 18de eeuw vermelden vaak de klasse van begrafenis van de overledene, 't Gebeurt in allerlei latijnse bewoordingen. Familievorsers vroegen ons naar de betekenis hiervan, want — zo menen ze terecht — die klasse van begrafenis is een aanduiding te meer van de sociale stand van de overledene. Een uitgebreide studie kunnen we er niet van maken. Maar onderstaande gegevens zullen een voldoende inzicht bijbrengen in de betekenis van de meest gebruikte latijnse uitdrukkingen.

In de «Costumen van den Lande van Waes» (tot Gendt 1773, blz. 70-76) lezen we een «Transactie tussen het Hooft-Collegie ende den Bisschop van Gendt», waarin o.a. het tarief van de begrafenissen wordt vastgesteld. De overeenkomst dateert van 28 februari 1692 en bleef gelden tot het einde van het oude régime. We mogen aannemen dat de regeling van de begrafenisdiensten in de andere landsdelen niet zoveel verschilde van die welke getroffen werd voor het Land van Waas zodat we ons aan de hand van deze regeling een algemeen geldend beeld kunnen vormen van de begrafenisdiensten in de 18de eeuw.

In het Land van Waas was dan volgende regeling van kracht. «Ende in 't regardt van den hoogsten Dienst van Begraeven ende Uytvaerten mei: negen Lessen, zal den voornoemden Pastoor voor hem, Diaken, Subdiaken, Coster, ende het inhaelen van het Lyck op de gewoonelycke plaetse mogen profiteren dry ponden grooten eens. «Den voorgeschreven Dienst gebeurende met ses Lessen, zullen al t'samen daer over mogen profiteren, de somme van twee ponden grooten, behoudens dat over de Begraevenisse &c. geschiedende met ses Lessen, de Lycken niet en zullen vermogen ingehaelt te worden, op dat alsoo distinctie gemaect worde tusschen de principaelste ende andere Persoonen.

«Voor de Diensten als vooren geschiedende met dry Lessen, zal men alleenelyck moeten voor alles betaelen twintig Schellingen groote (de welcke niet en zullen mogen Begraeven worden in de Kercke) 't en zy den Overledenen aldaer is rechthebbende van vrye Sepulture ende gekomen is tot groote decadentie, in welcken gevalle sy evenwel maer en zullen moeten betaelen de voorseyde twintig Schellingen grooten eens. «... Belangende de arme lieden geleefd hebbende op den Armen- disch, vermag den Pastor alleenelyck te genieten voor het Begraeven, soo voor hem als synen Coster, de somme van dry Schellingen grooten, mits doende eene gelesene Misse.»

Behalve de begrafenis op kosten van de *Armendissh*, bestonden er dus drie klassen van uitvaart: met negen, zes of drie «lessen ». Die «lessen» — we zouden nu zeggen : lezingen — verwijzen naar een deel van het officie der overledenen, dat voor de priesters en de koster diende gezongen te worden. Ze verwijzen nl. naar de «metten» van dat officie. En die metten bestaan uit een inleidende psalm, driemaal drie psalmen en driemaal drie lezingen, die zelf gevolgd worden door een beurtzang. Bij een dienst van «negen lessen» werden dus de hele metten gezongen; bij een dienst van «zes lessen» werden twee derden gezongen; bij een dienst van «drie lessen» één derde. Het zingen van de hele metten beslaat ongeveer een uur. Daarom werden ze daags voor de begrafenis gezongen.

De ouderen onder ons hebben dat gebruik nog gekend. Men noemde dat officie : de vigiliën. Maar de pastoors hebben nu in hun registers verschillende uitdrukkingen gebruikt om één van die diensten aan te duiden. We kunnen ze rangschikken als volgt:

- Een dienst met «negen lessen» werd o.a. aangeduid als : *cum officia novem lectionum* (met officie van negen lessen) — *cum officia solemni* (met plechtig officie) — *exequiae primae classis* (uitvaart van eerste klasse) — *exequiis summis* (met hoogste uitvaart).
- Een uitvaart met «zes lessen» werd o.a. aangeduid als : *offisio sex lectionum* (met officie van zes lessen) — *officia medio* (met officie van de middelklasse) — *exequiis mediis* (met uitvaart van de middelklasse) — *exequiis majoribus* (met hogere uitvaart) — *exequiis duplices* (uitvaart van dubbele klasse) en mogelijk ook met *exequiae duplices majores* (uitvaart van hogere dubbele klasse) : die «majores» zou op een hogere onderverdeling van de twee 3de klasse kunnen wijzen, zo niet op de dienst van de hoogste klasse of van negen lessen. Waar alleen *exequiae* staat vermeld wordt de dienst met «drie lessen» bedoeld.

Wat de familievorser verder interesseert is de kostprijs van die diensten. Specialisten zouden nauwkeurig kunnen zeggen welke de waarde van een pond *grooten* en van een *schelling* was in de loop van de 18e eeuw. Wij zullen ons moeten vergenoegen met benaderingscijfers aan te geven. Een hoogste dienst moet vier a vijfduizend frank (100 tot 125 euro) gekost hebben in huidige geldwaarde. Een dienst van tweede klasse kostte bij de drieduizend frank (75 euro) en een van derde klasse ongeveer driehonderd frank (7.50 euro). Die bedragen werden als honorarium uitgekeerd aan priesters en koster. Er diende verder — naar verhouding met de klasse — nog betaald te worden aan de kerkfabriek voor rouwbehandelingen en voor de waskaarsen die bij de begrafenis werden gebruikt. Alles bij elkaar gezien, wie met een uitvaart eerste of tweede klasse werd begraven, moet er warmpjes hebben ingezet.

Goed om weten...

door de redactie

- Wie eens een dag wil “Brusselen” en copieus genieten van een aantal troeven van ons Vlaams kunstpatrimonium kan inschrijven bij de “Vrienden van het Veurns Archief”. Die organiseren op vrijdag 5 oktober een bezoek aan de meest prestigieuze collectie van de Koninklijke Bibliotheek: het Handschriftenkabinet. Ondermeer het Fonds Arthur Marghelynck, een belangrijk handschrift uit het cultureel erfgoed van de Westhoek, is daar te zien. Na de middag leidt Paul De Ridder, doctor in de Middeleeuwse Geschiedenis en boeiend verteller, de groep rond in de kathedraal van Sint-Michiël en Sint-Goedele. In de late namiddag is er nog een bezoek aan de tentoonstelling “Rubens, een genie aan het werk”. Afspraak : 5 oktober, 7.55 uur op het perron station Veurne of 8.10 uur station Diksmuide of 9.50 uur lokettenzaal station Brussel-Centraal.
- In de Wettelijke Passeringen van Duinkerke, serie 18, deel 13, vond Jef Cailliau volgende eigenaardigheid: “Loys Pieter, hoogduytsman, heeft bij onze consente alhier publycquelick ghespeelt met dry beeren doende de selve dansen op de slach en spel van den trommel en de slach van de trompette met noch ander tyt cortyn daer toe hessende eenen stuver van elck persoon spectateur ende dit den tyt van vier dagen gejoint den 18 dezer en want hy dannof en ‘tgonne voorschreven versocht heeft onze opene attestatie hebben wy hem deze verleent. 19-12-1614.”
- Nog eentje : Janssen Beunynck Willem (meester sluismeester) X Aeris Christyne; Janssen De Witte Renier X Hendryckx Soelke halmen aan Jan en Pieter Tugge metgaers Simoen Saysoen welke verkopers het sluis nieuwelyks bouwden buiten de stede op de Oostzyde van de bergvaert met 25 roeden land gelast ma 5 gulden 's jaars aan mevr. Van Ravensberghe, 775 gulden te betalen 100 gulden gheldt en de resteerende 675 binnen de stede van Amsterdam binnen de 6 maanden van dezen. 19-08-1615.
- Werner Peene uit Gistel (www.peene.net) schrijft: In het kader van mijn onderzoek naar Leffingse families en de link naar Noorhollandse inwijking aldaar, ben ik op zoek naar de afstammelingen uit de familie Dierickx-Visschers. Deze naam is ca 1610-20 in Leffinge ontstaan om zich te onderscheiden van de andere families Dierickx die zich daar vestigden. Dit gebeurde met tal van andere Noordhollandse families in deze periode zoals Jacobsen, Adriaenssen, Cornelissen, Claeysen, Jansens, Simoenssen, etc. Over deze laatste familie staat op www.erfgoedblog.be het voorbeeld hoe deze overging naar de nog steeds bestaande familie Houtsaegher. Met dank aanvaard ik ook enige info over deze andere genoemde families in de omgeving van Leffinge (vnl. Snaaskerke, Slijpe, Stene).

- Ik vroeg me af – zo schrijft Will Brassé uit het Limburgse Sittart - of er een systeem is om inzichtelijk te maken hoe de standsverschillen voor de Franse tijd lagen in een bepaald dorp. Dan bedoel ik niet de adel, maar verschillen tussen de grote boeren en kleine boertjes, tussen rijke en arme families in de lokale bevolking. Men ziet dat bepaalde families vooral onderling trouwden en bepaalde functies en beroepen uitoefenden, maar ik zie tot nu toe weinig harde scheidslijnen tussen families, en zou daar graag meer zicht op krijgen. In hoeverre kan ik de maatschappelijke status en rijkdom afleiden uit de beroepen en functies die ik aantref, en welke beroepen horen bij welke status? Gezien mijn vrij eenvoudige afkomst verbaasde het me bijv. dat ik begin 18de eeuw toch zo'n 5 schepenen in mijn kwartierstaat tegenkwam, en in de de 17de eeuw wel 20 of 30 schepenen. Er lijken opvallend weinig echt arme voorouders in de kwartierstaat te zitten; ze lijken met name in de 18de en 19de eeuw verarmd te zijn... Wie waren de echt arme dorpsgenoten in de 17de en 18de eeuw, waarvan ik toch zou denken dat dat de meerderheid was? Waarom tref ik die zo weinig aan onder mijn voorouders: waren er destijds niet zoveel echt armen, zijn die families door de armoede uitgestorven of eggetrokken, en vervangen door verarmde leden van 'betere' families? Will Brassé uit het Limburgse Sittart stelt die voor ons ook belangrijke vragen. Wie geeft hierop een antwoord?
- Wat is een solfermaker ? Volgens Tom Bias is een solfermaeker een zwavelmaker. Dit is iemand die zwavel bereidt. Zwavelbaden, zwavelberokingen en zwavelsamenstellingen werden gebruikt bij huidziekten. Een solferverkoper verkocht zwavelstokken. Zwavelstokken werden samengebonden door een zwavelbinder tot een bundel. Een zwavelstok is een in zwavel gedoopt houtje of hennepstengel die gebruikt werd om een vlam te maken met behulp van een tondelaar.
- Wat is een andersweer ? Het woord 'andersweer' is Middelnederlands en betekent 'achterneef, kind van een volle neef of nicht'. 'Paterneel' betekent 'van vaderskant'. Dus een 'andersweer paterneel' zal dan een achterneef van vaderskant zijn.
- Welke vadersnamen zijn er in een paterneel ? We vonden achtereenvolgens : I Vader ; II Grootvader ; III Overgrootvader ; IV Betovergrootvader ; V Oudvader ; VI Oudgrootvader ; VII Oudovergrootvader ; VIII Oudbetovergrootvader ; IX Stamvader ; X Stamgrootvader ; XI Stamovergrootvader ; XII Stambetovergrootvader ; XIII Stamoudvader ; XIV Stamoudgrootvader ; XV Stamoudovergrootvader ; XVI Stamoudbetovergrootvader ; XVII Edelvader ; XVIII enz. Tot betovergrootvader is er meestal geen probleem. Maar de overige benamingen zijn niet terug te vinden in een verklarend woordenboek, noch in een encyclopedie. Kan iemand zeggen of deze benamingen inderdaad gebruikelijk zijn ? Of is er andere nomenclatuur beschikbaar ?
- En dan zijn er nog de generatiebenamingen : 01. Proband ; 02. Ouders ; 03. Grootouders ; 04. Overgrootouders ; 05. Betovergrootouders ; 06. Oudouders ; 07. Oudgrootouders ; 08. Oudovergrootouders ; 09. Oudbetovergrootouders ; 10. Stamouders ; 11. Stamgrootouders ; 12. Stamovergrootouders ; 13. Stambetovergrootouders ; 14. Stamoudouders ; 15. Stamoudgrootouders ; 16. Stamoudovergrootouders ; 17. Stamoudbetovergrootouders ; 18. Edelouders ; 19. Edelgrootouders ; 20. Edelovergrootouders ; 21. Edelbetovergrootouders ; 22. Edeloudouders ; 23. Edeloudgrootouders ; 24. Edeloudovergrootouders ; 25. Edeloudbetovergrootouders ; 26. Edelstamouders ; 27. Edelstamgrootouders ; 28. Edelstamovergrootouders ; 29. Edelstambetovergrootouders ; 30. Edelstamoudouders ; 31. Edelstamoudgrootouders ; 32. Edelstamoudovergrootouders ; 33. Edelstamoudbetovergrootouders ; 34. Voorouders ; 35. Voorgrootouders ; 36. Voorovergrootouders ; 37. Voorbetovergrootouders ; 38. Vooroudouders ; 39. Vooroudgrootouders ; 40. Vooroudovergrootouders ; 41. Vooroudbetovergrootouders ; 42. Voorstamouders ; 43. Voorstamgrootouders ; 44. Voorstamovergrootouders ; 45. Voorstambetovergrootouders ; 46. Voorstamoudouders ; 47. Voorstamoudgrootouders ; 48. Voorstamoudovergrootouders ; 49. Voorstamoudbetovergrootouders ; 50. Aartsouders ; 51. Aartsgrootouders ; 52. Aartsovergrootouders ; 53. Aartsbetovergrootouders ; 54. Aartsoudouders ; 55. Aartsoudgrootouders , 56. Aartsoudovergrootouders ; 57. Aartsoudbetovergrootouders ; 58. Aartsstamouders ; 59. Aartsstamgrootouders ; 60. Aartsstamovergrootouders ; 61. Aartsstambetovergrootouders ; 62. Aartsstamoudouders ; 63. Aartsstamoudgrootouders ; 64. Aartsstamoudovergrootouders ; 65. Aartsstamoudbetovergrootouders.
Met toevoeging van 'Aarts' komen we tot de 129ste, met toevoeging van 'Opper' tot de 257ste, met toevoeging van 'Hoog' tot de 513ste generatie.

- **1621** : Het "Twaalfjarig Bestand" loopt ten einde maar een definitieve vrede werd niet gesloten en omdat men invallen van de Geuzen vreest worden de grenzen en het strand bewaakt en de mannen blijven bewapend.
- **1621** : Filips II van Spanje overlijdt en wordt opgevolgd door Filips IV. In juli overlijdt te Brussel aartshertog Albrecht kinderloos. Aartshertogin Isabella blijft landvoogdes.
- **1625** : De Boetprocessie in Veurne wordt ingesteld door Jacob Clou (°Nieuwpoort, 1582 uit een familie afkomstig uit Noord-Frankrijk). De Sodaliteit van den Gekruisten Zaligmaker bestaat van 1644 en zal de Boetprocessie eeuwenlang onder haar hoede nemen.
- **1633** : Landvoogdes Isabella overlijdt en de Zuidelijke Nederlanden worden opnieuw bestuurd door Spaanse goeverneurs. De eerste landvoogd was graaf Pedro de Fuentes die opgevolgd wordt door de broer van de Spaanse koning Filips IV, de kardinaal-infant Ferdinand. Hij moet de Zuidelijke Nederlanden verdedigen want Frankrijk en de Noordelijke Nederlanden willen de Zuiderlijke onder mekaar verdelen.
- **1634** : Op 13 januari worden plannen gemaakt om een kanaal te graven van Duinkerke over Veurne en Nieuwpoort naar Plassendale, waar aangesloten wordt op het kanaal naar Brugge. Het ontwerp werd door de koning goedgekeurd op 13 augustus **1638**. Een ware volksverhuizing voltrok zich langs het kanaal. Brugge was op 16 november **1641** verbonden met Nieuwpoort.
- **1644** : De zuidelijke Nederlanden brokkelen af want de Franse legers bezetten steeds meer steden: Grevelingen, Sint-Winoksbergen, Bethune, Lillers, Armentiers, Menen vielen in Franse handen. Wanneer Nieuwpoort wordt bedreigd laat de gouverneur het zeewater in de IJzer en de kanalen rijzen zodat de overtocht onmogelijk wordt. Dat alles gaat gepaard met plunderingen, roof en doodslag.
- **1645-46** : De pest woedt opnieuw in de Westhoek en velen overlijden. Een derde van de bevolking sterft aan buikloop. De daaropvolgende winter was buitengewoon streng en werd de kuststreek geteisterd door Franse legerbenden die plunderden. Na hen komen Schotse en Engelse troepen op hun beurt gevolgd door Oostenrijkse. In de streek heerst grote armoede en vele mensen verlaten de kuststreek.
- **1646** : Ook Veurne wordt door de Fransen belegerd en op 4 september ingenomen door 40.000 soldaten die de stad verwoestten. Op 9 oktober viel Duinkerke in Franse handen niettegenstaande de gouverneur de Moeren onder water had laten zetten.
- **1647** : Op 13 juli viel Diksmuide in handen van de Fransen en op 29 juli belegerden zij Nieuwpoort, evenwel zonder succes. Inmiddels plunderden zij wel de omliggende landerijen. Het leven werd tengevolge van die plunderingen en de voorraden die de troepen opsloegen, steeds duurder. Er was groot gebrek aan tarwe en bijgevolg aan brood.
- **1648** : Met de Vrede van Munster eindigt de Tachtigjarige Oorlog. Spanje erkent nogmaals de soevereiniteit van de Verenigde Provinciën en stond ondermeer Zeeuws-Vlaanderen, Noord-Brabant en Maastricht af. De grens tussen de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden is nu nagenoeg definitief. De Schelde en het Zwin werden gesloten voor scheepvaart en de katholieke godsdienst bleef in de Verenigde Provinciën verboden.
- **1648** : Op 16 mei belegert het Franse leger Ieper en op 13 juni Diksmuide met de bedoeling de Spanjaarden uit hun garnizoenen in Oostende te lokken en die stad vanop zee en land te kunnen innemen. Maar de Spanjaarden laten zich niet beetnemen en versloeg het Franse leger en maakte 4.000 doden en 13.000 krijgsgevangenen. De Spanjaarden verjoegen de Fransen toen ook uit Veurne en namen de stad over. Maar op 20 augustus versloegen de Fransen bij Lens het Spaanse leger en namen op 11 september Veurne terug in.
- **1649** : De oorlog tussen Spanje en Frankrijk met de Zuidelijke Nederlanden als inzet, woedt na de Vrede van Munster verder gedurende tien jaar. De Spaanse soldaten die in Nieuwpoort ingekwartierd zijn beroofden de burgers zodat de gouverneur toestond dat de burgers zich bewapenden.
- **1649** : Op 30 januari werd Karel I, koning van Engeland, door de anti-royalistische staatsman Oliver Cromwell onthoofd. Zijn drie zonen vluchtten naar de Nederlanden en kwamen meer dan eens met een legertroep naar Veurne, ook om te plunderen. Ook in het Franse parlement rommelt het.
- **1649** : Op 12 april verjagen de Spanjaarden de Fransen uit Ieper. De Fransen legeren zich zes weken met 600 manschappen in Adinkerke en houden van daaruit rooftochten in de Westhoek.
- **1650** : Aarthertog Leopold, gouverneur der Nederlanden, nam verscheidene grenssteden in en stuurt troepen naar de IJzer om invallen van Fransen te verhinderen.

(Wordt vervolgd)

Vlaamse voornamen (3)

Door de redactie

Vervolg van de reeks met oude Vlaamse voornamen die algemeen VVF-voorzitter Michiel Mispelon ooit publiceerde in de Franse *Vlaamse Stam*. Die namen zijn door gebruik vervormd en het is vaak moeilijk om nog de ware Latijnse naam te herkennen. In enkele afleveringen zullen we deze lijst van Michiel Mispelon publiceren. Links van de schuine streep (/) de Vlaamse versie, rechts de Latijnse.

E

Ercken / Honoria	Emmerick / Aymericus
Eertken / Arnolda	Emmen / Edmundus
Eeltge, id est Aeltge / Aleydis	Eppen / Absolon, Eppo
Elen, Elken, Deyle, Deylken / Helena	Enghel / Enghelbertus
Elis / Elias	Ernin / Arnolda
Else, Elsge, Elsken / Elisabeth	Ernst / Ernestus
Embrecht, Emmen / Embertus	Esellinne / Asella
Emmeken, Emerents / Emerentiana	Euert / Euerardus

F

Faes, Daes / Seruatus, Geruasius	Floris / Florentius
Feken / Phocas, Fredericus	Freken / Frederica
Felten, Delten / Valentinus	Frerijne / Frederica
Femetgen / Euphemia	Frer, Frits / Fredericus
Fij, Fijge, Fijfken, Dijfken / Sophia, Euphemia	Frank / Liberius, Eleutherius, Franco
Floorken / Florentia	

G

Geen / Eugenius, Gerardus	Gommar / Gummarus
Gertge / Gertrudis, Gerarda	Goolke / Godoleua
Gelijm / Gislenu	Gooris / Gregorius
Gerrit / Gerardus	Goossen / Goswinus
Geurick / Gaugerius	Govaert / Goiar, Godwaldus, Godefridus
Ghijs / Gisbertus	Griete, Grietken / Margareta
Gielis / Aegidius	Guert / Godefridus
Goede / Agatha	Guyleken, Gultje / Gudula
Goele / Gudula	

Cursus oud schrift

Overname uit de Archikrant

Een van de moeilijkheden bij het opmaken van een stamboom, bij het zoeken naar de geschiedenis van je huis, straat, dorp of stad, is het ontcijferen van oude handschriften. Niet alleen het taalgebruik maar ook de vorm van de letters is heel verschillend van de hedendaagse schrijfwijze.

In samenwerking met Vorming Plus organiseert de vereniging "Vrienden van het Veurns Archief" een cursus oud schrift. Het is een basiscursus die je enkele hulpmiddelen aanreikt om vlotter en nauwkeuriger oude teksten te kunnen lezen en begrijpen. Na een kort overzicht van de geschiedenis van het schriftvormen teksten uit de periode van 1400 tot 1900 het uitgangspunt van een bespreking van de courante moeilijkheden.

Wanneer:	Vijf maandagen van 20 tot 22 uur op 27 september en 4, 11, 18 en 25 oktober.
Waar:	VormingPlus-centrum, Pannestraat 142 in Veurne.
Wie:	Jan Van Acker, licentiaat geschiedenis en archiefwetenschappen.
Prijs:	30 euro, syllabus inbegrepen.
Info en inschrijvingen:	Volkshogeschool Regio Oostende-Westhoek, Pannestraat 142 in Veurne, tel. 058-31.19.94.
Betaling:	Door overschrijving op rekening 738-0102524-17 met vermelding "cursus oud schrift".

De kapers van Nieuwpoort

coor Jan Van Acker, stadsarchivaris Veurne

Bij de tekst over Kapers in Nieuwpoort door J. Cailliau in de driemaandelijke *Nieuwsbrief* van de VVF Afdeling Westkust (jg. 6, 2006, p. 38-39) passen enkele opmerkingen.

In de transcriptie wordt gewag gemaakt van “syn Hoogheyt Hectoral VAN BEYEREN als gouverneur van dese Nederlanden”, en verder nogmaals van “syn Hoogheyt Hectoral VAN BEYEREN souverain van dese landen”, waarbij Hectoral een voornaam lijkt te zijn.

De afbeelding van de originele tekst er naast maakt evenwel duidelijk dat hier heel wat anders bedoeld is. Er staat immers niet “Hectoral”, maar wel “electoral”. Zodat het niet gaat om ene Hectoral van Beyeren, maar om de keurvorst van Beieren. Net zoals ook de eerste bemanningsrol vermeldde dat het schip uitvoer met toelating van “syne Ceurvorstelicke Hoogheyt den Hertoghe VAN BEYEREN”.

De tekst wordt op het einde gedateerd in 1713. De verovering van het schip, waarover het hier gaat, wordt in de transcriptie gesitueerd “den sesden maerte XVI c twaefve”, waar de tekst duidelijk “den sesden maerte xvij^c twaelfve” geeft. Gezien de einddatum van het stuk en de bijhorende interessante bemanningsrollen, zal dit allicht een tikfoutje zijn, maar het schip werd dus wel degelijk op 6 maart 1712, en niet 1612, veroverd.

De combinatie van de beide gegevens leidt ons tot Maximiliaan II Maria Emanuel Cajetanus (1662-1726), kortweg Max Emanuel, en bijgenaamd de Blauwe Keurvorst (naar de kleur van zijn wapenrusting). Hij was vanaf 1679 in opvolging van zijn vader en tot zijn eigen dood keurvorst van Beieren. Daarnaast was hij inderdaad vanaf 1691 landvoogd van de Spaanse Nederlanden.

Deze keurvorst geraakte op diverse manieren verwickeld in de Spaanse Successieoorlog, die in het begin van de 18de eeuw ook in onze contreien uitgevochten werd. Hij koos de kant van de Spaanse troonopvolger uit het Franse koninklijke huis. Maar door de oorlogsomstandigheden moest hij feitelijk het gezag over Vlaanderen prijs geven, hoewel hij in naam van de Franse Bourbon, die als Filips V koning van Spanje zou worden, in 1712 nog met de soevereiniteit van de Zuidelijke Nederlanden bedacht werd. Die moest hij weer afstaan toen de Oostenrijkers met het Verdrag van Utrecht in 1713 als onze nieuwe vorsten aanvaard werden. Kan u nog volgen?

Dat Verdrag werd gesloten op 11 april 1713, zodat we met dit Nieuwpoortse stuk merkwaardig op de wip zitten: de boot werd veroverd in 1712, maar de akte dateert pas van 3 mei 1713. Maar voor Nieuwpoort maakte dit nog niet direct veel uit, omdat de stad in handen was van de Fransen als bondgenoten van de Spaanse troonopvolger, en zo eigenlijk onder controle van de Beierse keurvorst stond. En die had bij het Verdrag van Utrecht bedongen dat hij deze gebieden slechts moest overdragen, als hij in zijn Beierse bezittingen hersteld was. Dat lukte pas in 1714, zodat Maximiliaan Emmanuel op 1 december 1714 zijn onderdanen van hun eed van trouw ontsloeg en pas in 1715 de Oostenrijkers effectief de macht overnamen.

Opmerkelijk is dat de terminologie van de akte in de *Nieuwsbrief* naar deze verwarde toestand refereert. De keurvorst wordt eerst als gouverneur van de Nederlanden bestempeld (wat hij was sinds 1691), en dan als soeverein (wat hij sinds 1712 was). Werd de internationale politiek voor de griffier uit Nieuwpoort, die het blijkbaar ook allemaal maar moeilijk kon volgen, wat te veel?

Het is alvast die verwarde politieke en militaire toestand, die de achtergrond vormt voor het stuk dat J. Cailliau publiceerde. De positie van Nieuwpoort als Franse havenstad, tegen de zeemogendheden Engeland en de Verenigde Provinciën in, beletten hierbij “alle pogingen om handel en visserij vooruit te helpen. Het zeevolk moest weer eens zijn toevlucht nemen tot vrijbuitery om zijn kost te verdienen”, schrijft R. Dumon.

Over de keurvorst van Beieren en de bijzonder ingewikkelde situatie in die periode is verhelderend R. DE SCHRYVER, *De Zuidelijke Nederlanden als Frans en geallieerd protectoraat*, in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*, dl. 9, Haarlem, 1980, p. 31-43, en uiteraard is ook op Internet veel te vinden (o.m. in Wikipedia); over de Nieuwpoortse kaapvaart is er E. VOGELAERS, *De Nieuwpoortse kaapvaart in de 17de en de 18de eeuw*, lic.verh. Gent, 2000. Het citaat bij R. DUMON, *De geschiedenis van Nieuwpoort*, Langemark, 1989, p. 429.

Kwartierstaat Chantal LOONES

	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63			
5	Loones Franciscus				Torrele Pieter Ludovicus				Peelman Benedictus				De Vos Jacobus				Augustin Petrus				Dedeyster Joannes Francis.				Devolder Ambrosius				Pylyser Petrus						
	° Ramskapelle, 2 dec 1779 + Oostduinkerke 7 apr 1856				° Oostduinkerke, 12 nov 1822 + Oostduinkerke 28 mei 1893				° Laerne, 21 jul 1832				° Saffelaere, 6 jun 1836				° Keiem, 18 aug 1834				° Lombardsijde, 25 nov 1831 + Westende 5 aug 1901				° Keiem, 3 dec 1826 + Pervijze 29 sep 1873				° Oostduinkerke, 25 mei 1846 + Ramskapelle 24 feb 1927						
	x Wulpen, 10 jun 1844				x Oostduinkerke, 21 jan 1847				x Laerne, 12 nov 1856				x onbekend, voor 1860				x Keiem, 3 mei 1861				x Lombardsijde, 4 mei 1865				x Pervijze, 27 mei 1864				x Ramskapelle, 08 maa 1871						
4	Loones Victor Aloisius				Torrele Justina Rosalia				Peelman Petrus				De Vos Eulalie Marie				Augustijn Carolus Ludovic.				Dedeyster Amelie				Devolder Gustaaf Florent				Pylyser Octavie Sophie						
	° Oostduinkerke, 28 sep 1847 + Nieuwpoort 28 mei 1938 x Oostduinkerke, 25 okt 1882				° Oostduinkerke, 13 aug 1854 + Nieuwpoort 4 jan 1935				° Laerne, 8 jul 1864 + Oudenburg 12 apr 1935 x Sint-Amansberg, aug 1895				° Saffelaere, 3 jan 1867 + Brugge 1 mei 1931				° Keiem, 22 aug 1863 + Westende 23 jun 1949 x Westende, 9 apr 1891				° Westende, 25 maa 1868 + Westende 20 nov 1946				° Pervijze, 20 jul 1868 + Nieuwpoort 7 jan 1950 x Ramskapelle, 7 jul 1897				° Ramskapelle, 20 sep 1875 + Nieuwpoort 15 maa 1939						
	8				9				10				11				12				13				14				15						
3	Loones Aimé René								Peelman Mathilde Marie								Augustijn Jérôme Alfons								Devolder Lucia Maria										
	° Sint-Joris a/Yzer, 13 mei 1897 + Oostende 19 aug 1973 x Stuivekenskerke, 19 mei 1926								° Heusden, 12 apr 1903 + Nieuwpoort 5 feb 1964								° Oostduinkerke, 21 aug 1895 + Nieuwpoort 19 apr 1929 x Nieuwpoort, 19 jan 1922								° Nieuwpoort, 24 maa 1900 + Nieuwpoort 27 okt 1966										
4				5				6				7																							
2	Loones Gentil Frans																Augustijn-Verbrugge Angéline																		
	° Sint-Joris a/Yzer, 29 jun 1927 + Sint-Joris a/Yzer 16 feb 2004																° Nieuwpoort, 18 okt 1928 + Oostende 21 jun 1987 x Nieuwpoort, 15 sep 1953																		
2				3																															
1	Loones Marie Chantal Lucie Aimé																																		
	Beroep: Bediende																° Nieuwpoort, 6 dec 1960 x Nieuwpoort, 27 jan 1989																		
1				met: Patrick Germain Goossens																															

Vlaamse Vereniging voor Familiekunde afdeling Westkust

Wat niet volstrekt zeker is, kan altijd onwaar blijken (DESCARTES)

jrg. 7 nr. 3

driemaandelijks NIEUWSBRIEF juli - augustus - september 2007

Afgiftekantoor 8630 Veurne P309454

Verantwoordelijke uitgever: Joeri Stekelorum, Houtsaegeerlaan 33, 8670-Koksijde

Webstek: <http://www.vvf-westkust.be>

e-mail: vfwestkust@advalvas.be

België-Belgique
P.B.-P.P.
8630 VEURNE

BC 5831

Bestuur:

Joeri Stekelorum voorzitter
Hilon Vanleenhove secretaris
Marc Derudder penningmeester

Leden

André Baert: bibliothecaris
Jef Cailliau: alg. expertise, auteur
Willy Moons: redacteur
Johny Vanhese: archivaris
Gaby Van Canneyt, Redgy Vermote
Dirk Cailliau,

IN DIT NUMMER

- Weerbare mannen van Wulpen en Oostduinkerke p. 25-27
- Goed om weten p. 27-28
- De tijdstafel (6) p. 29-32
- Vlaamse voornamen (4) p. 32
- Cursus oud-schrift p. 33
- Onze erfgoeddag p. 34
- Betekenis van een handtekening p. 35
- Uit de wettelijke passeringen van Duinkerke p. 35

Hoe word ik lid van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde ?

Je stort het jaarlijkse lidgeld (€32 als gewoon lid, € 48 als steunend lid, minimum €80 als beschermend lid) op rekening 000-0927382-62 van VVF Antwerpen-Merksem. Ieder lid ontvangt maandelijks het tijdschrift "Vlaamse Stam". De leden kunnen ook de uitgaven aan goedkopere tarieven verkrijgen (zie omslag "Vlaamse Stam"). Alle briefwisseling in verband met lidmaatschap, bemiddeling, familieverenigingen, heraldisch college, enz.: Centrum voor Familiegesciedenis VVF, Van Heybeeckstraat 3 in 2170-Antwerpen-Merksem, tel. 03-646.99.88.

AGENDA

Alle activiteiten hebben plaats in het lokaal van VVF-Westkust, Veurnelaan 109, 2de verdieping, Sint-Idesbald-Koksijde tenzij anders vermeld.

- Het VVF-documentatiecentrum is open elke zaterdag van 13.30 tot 16.30 uur.
- Zaterdag 22 september Cultuur- & Vrijtijdsmarkt in De Zonnebloem, Zuidstraat Veurne, 11 tot 17 uur met deelname van VVF-Westkust (zie verder in dit blad).
- Cursus oud schrift op maandagen 27 september en 4, 11, 18 en 25 oktober in VormingPlus, Pannestr. 142 Veurne, 20-22 uur. (zie verder in dit blad)
- Maandag 1 oktober om 19.30 uur in bibliotheek Koksijde, Willem Elschotzaal, Casinoplein 1 in Koksijde-Bad, voordracht door Claude Gekiere, ondervoorzitter VVF-Deinze over "De opvoeding van het kind in de 17de en 18de eeuw". (zie verder in dit blad).
- Vrijdag 5 oktober, bezoek Brussel Albertinabibliotheek en stadswandeling. (zie verder in dit blad).

Uitgaven VVF-Westkust

- Staten van Goed van de stede en port van Nieuwpoort.. Bewerkt door Jef Cailliau. Prijs € 25,00 (+ € 5,00 verzendingskosten).

Alle betalingen door overschrijven op 979-2656699-68 van VVF-Westkust in Koksijde. 24

"Weerbare mannen" van Wulpen en Boitschoeke

door Jef CAILLIAU

In het stadsarchief van Veurne vonden we van diverse gemeenten een lijst van zgn. weerbare personen. Dat waren mannen die de geschikte leeftijd hadden om als strijdbare mannen in dienst van de heer, de kastelnij, de koning of het leger. Het was gebruikelijk dat dergelijke lijsten werden opgesteld, hier in de regio steeds door ene Pauwel Cressin omstreeks 1655. Jef Cailliau ontcijferde deze manuscripten. In de volgende nummers verschijnen deze van Oostduinkerke en Koksijde (Walburga).

LYSTE VAN ALLE DE INGHESETEN VAN DE PROCHIE VAN WULPEN
ENDE BOIDTSHOUCKE DIE BEVONDEN SYN OMME TE MONTEREN OPDEN
Xe SEPTEMBRE 1655 VOLGHENS DE BESCHRYVYNGE VAN WEGHEN HET
MAGISTRAET VAN VEURNE GHEDAEN ENDE OVERGEHEVEN
MAILLIAERT DESMIDT HOOFMAN

1	Jan DE MALLY met fuscycque zonder rapiere	34	Antheunis VAN MYNIELBEKE fuscycque
2	Pieter DE MALLY met fuscycque alleene	35	Paschier CUVELLIER sonder ghewere
3	Guillelmus cnape van voornomde MALLY niet ghecompareert door zieckte	36	Joori DE SOMER snaphaene
4	Pieter TRUWELLE d' oude met fuscycque alleene	37	Joos VAN DE WALLE absent mits hy werckt in diversche plaetsen
5	Pieter TRUWELLE jur. sonder gheweire	38	Maerten DEYS met musquet
6	Charle VERMESCHS met fuscycque alleene	39	Jan WILLAERT snaphaene
7	Joos WILLAERT zetter met een fuscycque ende causa officij excuseert	40	Noël STRUBBEN fuscycque
8	Norbertus CALCKOEN met een fuscycque alleene	41	Jaecques SANTS met een partrisantken
9	Pieter CALCKOEN met een musquet zonder rapiere	42	Charle HAELEWYCK fuscycque
10	Joos VAN DE BERGHE musquet	43	Jan BOOGAERT fuscycque
11	Passchier VAN DE BERGHE musquet	44	Jan JACOBS fuscycque
12	Matheeus D' HONS musquet	45	Steven LAFERIE fuscycque
13	Cornelis CLAYMAN musquet	46	Adriaen CHARLES fuscycque
14	Francois JANSSEN fuscycque	47	Charles MYCQUIGNON met fuscycque fecit non comparuit depest comparuit
15	Joos werckman vertroocken van JANSSEN	48	Louys BOSSANT non comparut ende is knecht van MYCQUIGNON depest comparut met een ghepint stocxken
16	Pieter VAN HOVE musquet	49	Charles CASIERE absent
17	Heyndrick BUWYAERT met een clauwstock alleene	50	Andries MAERTEN knaep van d'heer Jacque VALCKE non comparut door ziekte
18	Jaecques VAN NESTE met een fuscycque	51	Jan VAN HEGHER met clauwstock
19	Maerten DEBUDT met een fuscycque	52	Jan CABREY met een clauwstock
20	Macharius SCHEPENEN fuscycque ende rapiere	53	Boudewyn DEFEVER snaphaene
21	Jan VAN DE BERGHE fuscycque	54	Joos DESMIDT snaphaene
22	Jaecques VAN DE BERGHE fuscycque	55	Pieter DESITTER fuscycque met rapiere
23	Pieter GOUY met fuscycque en de rapiere	56	Thomaes STRUBBEN musquet
24	Cornelis PROVOOST met snaphaene	57	Thomaes ROSSEEL fuscycque
25	Geleyn FRAYS jur. met snaphaene	58	Joos BEKEMAN clauwstock
26	Jan HAUW met clauwstock	59	Pieter GAYAT snaphaene
27	Jan DE BROUCKERE snaphaene	60	Jaecques TRUYENS snaphaene
28	Cornelis COOLEN absent ende es zetter van Boitschoeke	61	Andries CHRISTIAEN snaphaene en rapiere
29	Cornelis CALCKOEN met gecompareert door ziekte	62	Jaecques NEUS vierroer
30	Jan DE BUYSER snaphaene	63	Carel VAN DE BUSCHE met een snaphaene
31	Guillielmus VERELST absent voor eenighe justice in't Vrye	64	Cornelis VAN DE BUSSCHE met een snaphaene
32	Pieter VERELST met fuscycque	65	Jaecques DE VINCK met vierroer
33	Jan TOUTERMEYN met fuscycque	66	Rogier VAN DE BUSSCHE met snaphaene
34	Jan TOORTELBOOM met fuscycque	67	Jaecques VAN DE BUSSCHE fuscycque
35	Jan CALCKOEN met fuscycque	68	Antheunis HAELEWYCK met fuscycque
36	Charle HALEON met clauwstock	69	Jan SPIEGHEL met fuscycque
		70	Pieter DE BRAE met een vierroer
		71	Hubrecht DE BURCHGRAVE met een 25

clauwstock
Laureyns LOUWERS ontvanger van de
prochie
72 Jaecques BOUDUEL met fuscycque
73 Antheuni VAN BRAECKEL
74 THOMAES BROUCKART fuscycque

75

Jan MOERMAN snaphaene
Lambrecht CORRET huber 62 jaer
76 Cornelis BOUDOLF met snaphaene
77 Adriaen MARRANNES met vierroer
78 Jan DE VliegHER was absent ten tyde
van de inspectie

Pikener

Tamboer

Beelden uit de transcriptie van Herman Schelvis (juli 2003) over "Twee eeuwen weerbare mannen te Noordwijk over de periode 1600 tot 1813".

79	Matheus VAN ELSTLANDE met clauwstock	100	Heer Francois HESPEEL met fusycque
80	Jan HOSSAERT non comparut		ende rapiere
81	Pieter FERON met snaphaene ende rapiere	101	Jan OLLIVIER met fusycque
82	Jaecques STORM fusycque	102	Omaer CLAYS met fusycque
83	Cornelis SCHEYNAERT met clauwstock	103	Jaecques FIEREN met fusycque en
84	Christiaen VERHAVERBEKE fusycque		rapiere
	ende rapiere	104	Malliaert DESMIDT met pycke
85	Guillielmus THAHON fusycque	105	Francois WERCKEYN met fusycque
86	Jan IGOOT fusycque	106	Jaecques CLARISSE non comparut mits
87	Guillielmus STRUBBEN jur. met een vorck		hy vuyt was ten tyde van de inspectie
88	Jan STRUBBEN met clauwstock	107	Gillis VAN AXEL met fusycque
	Jaecques RUBILIAERT met musquet ende	108	teven FURNIER snaphaene
	rapiere ende ontvanger van Wulpen	109	Philips ROUSEMONT met fusycque
89	Jaecques LOORE fusycque	110	Jan DE FORT met clauwstock
90	Andries SCHAECK met een fransche	111	Niclays STAEIN met fusycque en rapiere
	hallebarde	112	Corneli DE BEUF met fusycque fecit non
91	Pouwels LOUWAGE fusycque		comparuit
92	Jaspar DE CUYPER fusycque	113	Pieter VERTEGAN fls . Heer Gilles met
93	Pieter DESMIDT fusycque		fusycque en rapiere
94	Jaecques DE WORM fusycque	114	Pauwel MARIE met een clauwstock
95	Antheunis DE WORM fusycque	115	Pieter VAN HACKE fleuteman
96	Barholomeus JEURDAEN fusycque	116	D' Heer Jacques VALCKE fecit non
97	Jaecques HAREYN fusycque		comparuit
98	Andries ROBYN fusycque	117	Thomas BROUCKAERT met een clauwstock
99	Pieter WEYMAERE clauwstock		

Aldus dese monsterynghe ghenomen binnen de Stadt van Veurne op den 10 Septembre 1655 tot volcommynghen vande ordonnancie van Zyne Hoogheyten ten effecte van de buytte mannen den thierenden man : preent Jor. Pieter VAN WATERLEET ende Pauwel CRESSIN.

Goed om weten...

door de redactie

- Wie eens een dag wil "Brusselen" en copieus genieten van een aantal troeven van ons Vlaams kunstpatrimonium kan inschrijven bij de "Vrienden van het Veurns Archief". Die organiseren op vrijdag 5 oktober een bezoek aan de meest prestigieuze collectie van de Koninklijke Bibliotheek: het Handschriftenkabinet. Ondermeer het Fonds Arthur Merghelynck, een belangrijk handschrift uit het cultureel erfgoed van de Westhoek, is daar te zien. Na de middag leidt Paul De Ridder, doctor in de Middeleeuwse Geschiedenis en boeiend verteller, de groep rond in de kathedraal van Sint-Michiël en Sint-Goedele. In de late namiddag is er nog een bezoek aan de tentoonstelling "Rubens, een genie aan het werk". Afspraak : 5 oktober, 7.55 uur op het perron station Veurne of 8.10 uur station Diksmuide of 9.50 uur lokettenzaal station Brussel-Centraal.
- De uitgaven van VVF Brugge kunnen op verschillende plaatsen geraadpleegd worden, vaak zelfs gratis. Er zijn verschillende gemeentelijke bibliotheken (bvb. Lichtervelde, Zedelgem, ...), de provinciale bibliotheek van West-Vlaanderen, heemkundige kringen (bvb. Wingene, Lichtervelde, Oostkamp, Ruddervoorde, Tielt, ...) en VVF-bibliotheken (bvb. Roeselare, Melle, Oostende, Tielt, Brugge, ...) die bepaalde of zelfs alle uitgaven in bezit hebben. Meestal kan men op internet terugvinden welk werk in welke bibliotheek aanwezig is, en men kan er ook de voorwaarden vinden voor het inkijken van de werken. Maar tevens wil ik reclame maken voor onze uitgaven, die door vrijwilligers samengesteld, nagelezen en gecontroleerd worden. Ze worden voor een zeer democratische prijs ter beschikking gesteld van genealogen, geschied- en heemkundigen. (Voor VVF Brugge, Jo Patteeuw).
- Op zaterdag 22 september is iedereen welkom op een receptie van Stad Veurne ter gelegenheid van de opening van de Cultuur- en Vrijtijdsmarkt. Er zijn 26 exposerende verenigingen waaronder de Vereniging voor Familiekunde (VVF-Westkust) aanwezig in De Zonnebloem, Zuidstraat. Om 11 uur opening van de tentoonstelling met aansluitend receptie. De tentoonstelling loopt tot 17 uur.
- Kwartierstaat: afstamming die begint bij de proband (één persoon) met alle voorouderparen in mannelijke als ook in vrouwelijke lijn. Parenteel: gaat uit van een ouderpaar en alle nakomelingen worden gezocht (veelal ook door notarissen gebruikt). Genealogie: alle dragers van eenzelfde achternaam die van één stamvader afstammen in de mannelijke lijn. Stamreeks: de directe naamreeks van vader op zoon zonder zijtakken. Mitochondriënelijn, ook wel matriarchale lijn genoemd, is de afstammingsreeks in vrouwelijke lijn, dus steeds de moeder van de moeder van de moeder etc. 27

- Wat is een "andersweer paterneel" ? Het woord 'andersweer' is Middelnederlands en betekent 'achterneef, kind van een volle neef of nicht'. 'Paterneel' betekent 'van vaderskant'. Dus een 'andersweer paterneel' zal dan een achterneef van vaderskant zijn.
- Wat is een "stamper" ? Stamper heeft de volgende betekenissen: Knecht in een apotheek die met een vijzel stampt. Knecht of opzichter in een meestroof oftewel meelkrapworteldrogerij waar meekrap gestampt wordt. De wortels van de meekrap leveren een rode verfstof op. Knecht in een stampkot oftewel oileslagerij.
- Nieuwe webstek van het rijksarchief : <http://arch.arch.be/>
De gegevens die uit Brugge komen zijn van januari 2007 opgenomen in deze webstek. Kijk ook maar eens naar de projecten die in andere archieven lopen. Velen hebben de resultaten van de Westvlaamse inspanningen opgemerkt en de microbe heeft zich met succes verder verspreid.
De bedoeling van het Rijksarchief is om de "toegangen" tot de bronnen van het archief op het internet te publiceren in de plaats van enkel op papier. Zij doen niet aan genealogie of familiekunde omdat dit, volgens hen, het domein is van het VVF. Dit is zeker een groot hulpmiddel erbij voor de opzoekers waarover wij ons enkel kunnen verheugen. Er is ook een nieuwsbrief waarop je kan intekenen via de webstek. En er de inmiddels volprezen site www.vrijwilligersrab.be/

ACTIVITEIT VVF WESTKUST i.s.m. bibliotheek Koksijde

maandag 1 oktober om 19u30

Bibliotheek Koksijde, Willem Elsschotzaal
Casinoplein 1, Koksijde-bad

voordracht door Claude Gekiere
ondervoorzitter VVF Deinze

de opvoeding van het kind in de 17de en 18de eeuw

De voordracht is gebaseerd op een genealogisch onderzoek van ongeveer 60.000 personen en wordt rijkelijk voorgesteld. In een eerste deel komt het kind in zijn gezinssituatie vanaf zijn eerste levensjaren (geboorte, kindersterfte, vroedvrouwen en chirurgijnen, het zogen, aantal kinderen, bastaarden, kinderkledij en het spelen ...) tot aan zijn huwelijk aan bod.

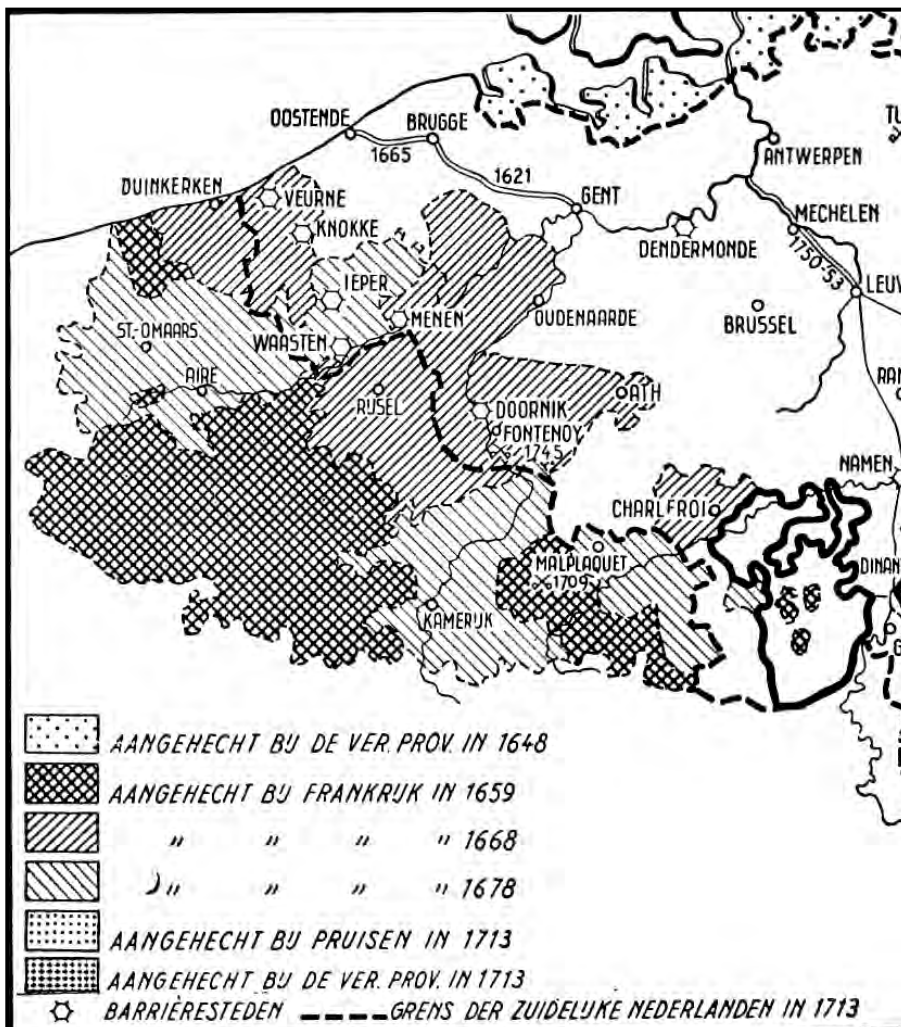
Een tweede deel handelt over het onderwijs in de toenmalige leerlingenstelsels in al zijn facetten. Komen o.m. aan bod: het analfabetisme, de catechismus, de verschillende onderwijsvormen, de leermethoden enz. 28

De Tijdtafel (6)

door Willy MOONS

We waren gekomen in 1650, net na de Vrede van Munster van januari 1648 en het einde van de Tachtigjarige Oorlog tussen Spanje en de Verenigde Provinciën der (Noord-) Nederlanden. De Verenigde Provinciën waren van Spanje en van het Roomse rijk losgerukt en vormden een soevereine staat. Maar daarmee kwam er nog geen vrede in de Zuidelijke Nederlanden en de Westhoek want de oorlogen tussen Spanje en Frankrijk duurden nog tien jaar voort met als inzet onze gewesten. Ieper, Diksmuide, Veurne en Nieuwpoort kennen opnieuw oorlogsgeweld, moord en plundering. Ook de Dertigjarige Oorlog, ontstaan uit een godsdiensttwist tussen de Evangelische Unie en de Katholieke Liga die veel gruwelijker was dan de 80-jarige en de helft van Europa trof, werd wat ons betreft door het Verdrag van Westfalen in 1648, gesloten tussen Spanje en de Verenigde Provinciën, beëindigd. De Oostenrijkers verloren het overwicht in Europa ten voordele van Frankrijk. Gedurende anderhalve eeuw is Frankrijk aan zet met eerst Louis XIV en nadien de Franse Revolutie. De katholieken en protestanten werden in alles gelijk gesteld. Voor het eerst werd het staatkundig stelsel van een theoretisch Europees evenwicht gehuldigd. Omstreeks 1650 was de periode van 200 jaar grote veranderingen in Europa voorbij en bereikte de moderne beschaving een hoogtepunt.

- **1651** : Het Spaanse leger van markies de Saint-Fondrati belegert Veurne en de stad valt op 5 september en de bezetting door Lotharingers neemt een einde. Daarop verjagen de Spaanse troepen de Fransen uit Veurne, Sint-Winoksbergen en Broekburg en blijven er overwinteren met plunderingen en rooftochten tot gevolg. De bevolking vlucht binnen versterkingen en kerken.

- **1652** : Op 11 april veroveren de Spanjaarden Grevelingen en belegeren Duinkerke en met de hulp van de Engelsen op zee wordt de stad op 16 september ingenomen en de Franse vloot vernietigd. De Fransen trekken zich terug in Kales en dat verheugt de Westhoekers want ze kenden acht jaar niets anders dan plunderingen, brand en moord. In verscheidene parochies van de kastelnij Veurne zoals Koksijde, Oostduinkerke, Steenkerke, Bulskamp, Ramskapelle, Perbijze, Bootshoeke, Wulpen staat geen huis meer overeind. Het land lag onbewerkt en was een woestijn, alle bomen waren gekapt. De landerijen stonden onder water. Omdat de pachten daardoor zeer laag waren vestigden zich veel Nederlanders en Waaslanders in de Westhoek. De streek geraakt terug

De Zuidelijke Nederlanden verliezen grondgebied aan de noord- en zuidgrens tussen 1648 en 1713.

bevolkt, de grond weer bewerkt, de oogst een succes met gevolg dat het aanbod groot was en de prijzen in mekaar stortten.

- **1653** : Op 12 juni had een grote zeeslag plaats voor onze kust tussen de Hollandse en de Engelse vloot. Hit volk liep naar het strand om vanop de duinen dit gevecht te volgen. De slag duurde heel de dag tot 's avonds de Hollandse schepen afdropen. De Spaanse troepen werden tijdens de winter ingekwartierd op het platteland op kosten van de bevolking.
- **1654** : In de zomer belegerden de Spaanse troepen Atrecht en zeven weken later werden ze door de Fransen verslagen. De inkwartiering van de Spaanse troepen bij ons duurde voort.
- **1655** : In het najaar werd in Henegouwen hard gevochten tussen Franse en Spaanse legers. De bewoners van daar vluchtten naar de Westhoek waar zij ingekwartierd werden van 10 november 1655 tot 9 januari 1656. Ook het Spaanse leger overwinterde opnieuw in de Westhoek van december 1655 tot 26 mei 1656. Het was een periode van rust waarin de woningen werden hersteld en het land bewerkt. Juan van Oostenrijk volgde aartshertog Leopold op als hoofd van de zuidelijke Nederlanden.
- **1658** : De Slag bij Duinkerke, ook wel Slag der Duinen genoemd, is een beslissende overwinning van een coalitie tussen Engelsen, Fransen en Nederlanders tegen het Spaanse leger van de Zuidelijke Nederlanden, in het kader van de Frans-Spaanse Oorlog, die als sinds 1635 een nasleep was van de Dertigjarige Oorlog, en de gelijktijdige Engelse-Spaanse Oorlog, die in 1654 begonnen was. De Spanjaarden verloren deze slag op 14 juni 1658 in Zuidcoote.
- **1659** : Spanje verliest de "Slag der Duinen" in Duinkerke en het Verdrag van de Pyreneeën wordt op 7 november 1659 gesloten tussen, Frankrijk en Spanje. Hierin wordt een wapenstilstand afgesproken. In ruil worden elf zuidelijke steden waaronder Ieper, Veurne, Diksmuide ingelijfd worden bij Frankrijk. Duinkerke wordt aan Engeland gegeven en wordt opnieuw een kapersnest. De Spanjaarden trokken zich terug tot Veurne en plunderden de stad. Maar onverwijd werd Veurne door de Fransen teruggenomen en ook Diksmuide viel in hun handen. Nieuwpoort en haar Spaanse bezetting ontkwamen omdat de stadsomgeving onder water werd gezet. Maar Veurne-Ambacht moest het bekopen met plunderingen en het fort van Nieuwendamme werd door de Fransen afgebroken. Tussen Duinkerke en Nieuwpoort stond er geen enkele hofstede nog recht. Grevelingen en Ieper werden ook ingenomen. De graaf van Merckem trekt met een Spaans leger van Poperinge naar Nieuwpoort met opnieuw plunderingen.
- **1659** : Met het Verdrag der Pyreneeën komt er vrede en begint een periode van 250 jaar Franse overheersing in Vlaanderen. In dit verdrag staat ook dat de Franse koning Louis XIV huwt met Maria-Theresia, de dochter van de Spaanse koning Filips IV. Daarnaast ook dat de Fransen in de aangehechte gebieden de vrijheid en het gebruik van de streektaal waarborgden. In art. 25 staat : "la langue que bon leur semblera, soit française, espagnolle, flamande ou autres". Maar dat bleek toch geen garantie want processen werden nog steeds in het Frans gevoerd. Het verdrag voorziet ook het vertrek van de Franse troepen uit de Kastelnij van Veurne tegen 27 december 1659. Dat laatste zou pas op 26 maart 1660 gebeuren. Diksmuide, Menen, Ieper, Sint-Winoksbergen en Oudenaarde keerden naar Spanje terug. De Westhoek was totaal verdeeld en Veurne werd grensstad van Frankrijk en kreeg een zware bezetting.
- **1661** : Overvloedige oogst en mooie prijzen omdat de oogst in het oosten is mislukt. De Westhoek herleeft.
- **1662** : Grote storm veroorzaakt veel schade in de kuststreek. De Franse koning verkoopt de stad Duinkerke met de forten Saint-Louis en Mardijk aan Engeland voor 5 miljoen gulden.
- **1665-69** : De pest woedt in de Westhoek.
- **1665** : Overlijden van de Spaanse koning Filips IV op 17 september. Hierdoor eist de Franse koning Louis XIV de regio's Franche-Comté en de hele Spaanse Nederlanden op, dit in naam van zijn echtgenote Maria-Theresia die een dochter was van Filips IV. Dat wordt hem geweigerd.
- **1666** : Franse bezetter richt tolkantoren op.
- **1667** : Louis XIV begint een oorlog tegen de uitgedunde Spaanse bezetter in de Nederlanden. De bevolking werd opgeroepen om het land te verdedigen. Veurne werd versterkt. Zonder oorlogsverklaring bezetten 8.000 Franse soldaten Sint-Winoksbergen en het Spaanse garnizoen vertrekt naar Ieper. Vanuit Ten Bogaerde belegeren de Fransen daarna Veurne en drie dagen later – op 12 juni 1667 - geeft de Spaanse bezetter zich over. De Franse legers trekken verder naar Diksmuide en breken de versterkingen van de stad af. Nadien belegeren ze Nieuwpoort maar de Spanjaarden 30

zetten Nieuwpoort onder water en plunderen de omgeving zodat er voor de Fransen niets overbleef dan zich terug te plooiën om Veurne. In de winter verbleven 600 ruiters en 2.600 man voetvolk in Veurne.

Louis XIV, de zonnekoning (1661-1715) die de invloed van Frankrijk deed schitteren, zowel door militaire prestaties als op cultureel gebied.

bijna ongeschonden uit de strijd. Louis XIV geeft echter zijn droom niet op: de uitbreiding van Frankrijk tot aan de Rijn.

- **1668** : Noord-Nederland dat geen grens wou met Frankrijk, sluit een verbond met Engeland en Zweden en die coalitie dwingt Louis XIV op 2 mei tot de Vrede van Aken waarbij hij zijn eis op meer grondgebied moet milderen en slechts een twaalfstal Vlaamse steden werden afgestaan aan Frankrijk, waaronder Veurne, Kortrijk, Rijsel, Doornik, Oudenaarde... De Fransen trekken hun troepen uit de veroverde gebieden terug nadat ze er alles hadden verwoest. Op 10 juni kwamen 800 ruiters naar de kastelnij Veurne en verbleven er tot april 1672. Ze richtten her en der tolkantoren op om taksen te innen.
- **1670** : Louis XIV verzamelt een leger met 3.400 manschappen rond Duinkerke om uiteindelijk in 1672 oorlog te voeren tegen de Verenigde Provinciën. 120.000 man valt de Hollandse republiek binnen maar wordt door de waterlinie gestopt. De Hollanders sluiten een coalitie met Denemarken, Spanje, Duitsland en Engeland en de oorlog wordt deels in Vlaanderen gevoerd. De Vrede van Nijmegen beslecht in 1678 het pleit in het voordeel van de Fransen maar Holland kwam bijna ongeschonden uit de strijd. Louis XIV geeft echter zijn droom niet op: de uitbreiding van Frankrijk tot aan de Rijn.
- **1673** : De goeverneur van Nieuwpoort steekt de streek rond de stad onder water om ze te verdedigen. De Fransen bevelen de afbraak van de vestingen rond Veurne waardoor de stad open lag. Vooral Spanje, dat vreest dat de Zuidelijke Nederlanden door de open grenzen onder Frans bewind zouden komen, verklaren op 16 oktober Frankrijk de oorlog. De Spaanse garnizoenen van Nieuwpoort en Diksmuide plunderen in afwachting de parochies van de kastelnij. Antonio de Medrano, gouverneur van Nieuwpoort, laat de landerijen rond Nieuwpoort overstroomd worden.
- **1677** : Op 7 april staat de prins van Oranje met 30.000 soldaten bij Poperinge om Sint-Omaars te ontzetten van de Fransen. Oranje moet wijken na de slag bij Peene op 11 april. Samen met de Spanjaarden – een leger van 6.000 man – belanden de Hollanders in Kaaskerke waar ze hopen het Franse leger weg te lokken uit Charleroi door Duinkerke te bedreigen. Gedurende twee weken plunderen de soldaten de streek.
- **1677** : In Veurne overwinteren zo'n 3.000 Franse soldaten die de stad weer verdedigbaar moeten maken. In het voorjaar van 1678 komen nog zo'n 5.000 soldaten van Sint-Winoksbergen en Duinkerke naar Veurne. Met aanvullingen uit Roesbrugge, Poperinge en Ieper trekt die legermacht van 100.000 man naar Gent om die stad te belegeren en de Spanjaarden te verjagen. Op 10 maart 1678 valt Gent in hun handen en twee weken later Ieper. De Vrede van Nijmegen (1678) beslecht deze zaak waarbij ondermeer Poperinge, Wervik, Waasten en Ieper in Franse handen kwamen en Louis XIV afstand doet van Kortrijk, Oudenaarde, Ath, Binche en Charleroi. De sluizen van Nieuwpoort en het fort van Vierboete kwamen in Spaanse handen. De omgeving van Nieuwpoort moet terug drooggelegd worden.
- **1682** : Einde januari steekt een geweldige storm op die alle kusten van Vlaanderen en Zeeland teistert. De zeedijk tussen de Vierboete en de westsluis in Nieuwpoort werd doorbroken zodat de landerijen overstroomden.
- **1683** : Louis XIV betwist met de Spaanse koning het recht op de kastelnij van Aalst. De Engelsen zijn scheidsrechter maar Louis XIV valt onaangekondigd ons land binnen. Zijn troepen plunderen de Westhoek en daarna doen de Spanjaarden dat nog eens over. De Fransen willen dit beletten met 2.000 dragonders die overal ingekwartierd worden. De bruggen over de Lovaart en de Duinkerkevaart worden afgebroken. De Fransen nemen Kortrijk in op 7 november 1683, daarna Diksmuide en

bijgevolg verklaart markies de Grana, gouverneur-generaal der Zuidelijke Nederlanden, op 16 december 1683 de oorlog tegen Frankrijk. De Fransen branden alle dorpen tussen Nieuwpoort en Oostende plat.

- **1683-84** : De winter is hard en veel mensen en dieren sterven en de zee is zover men kan zien bevroren en omgevormd tot een hoop ijsklompen. Daarop volgt een extra droge zomer omdat het van april tot augustus niet regent.
- **1684** : De Franse troepen trekken in de lente naar Luxemburg maar nu zijn het de Spanjaarden die de streek plunderen en roven. Frankrijk en Spanje sluiten een bestand voor 20 jaar. Frankrijk krijgt Luxemburg maar moest Kortrijk en Diksmuide teruggeven aan de Spanjaarden. Zij laten de vestingen rond deze steden afbreken.
- **1685** : Louis XIV kondigt een decreet af waarin de Franse taal verplicht wordt voor elke rechtspleging in Vlaanderen. Dit staat in tegenstelling met wat hij in 1659 had beslist toen elke streektaal behouden bleef. Ook begint hij met met 70.000 man aan zijn vierde veldtocht, de zgn. Negenjarige Oorlog, ditmaal ook tegen Holland.
- **1687** : Louis XIV verliest de veldslag bij Walcourt (Namen).
- **1690** : Louis XIV wint de veldslagen bij Fleurus (1690), Steenkerque (bij 's Gravenbrakel)(1692) en Neerwinden (1693).
- **1697** : De Vrede van Rijswijk wordt gesloten waarmee de Negenjarige oorlog eindigt. Frankrijk verliest enkele steden maar krijgt definitief Artesie en Frans-Vlaanderen. Maar de aanhechting van de Zuidelijke Nederlanden bij Frankrijk blijkt nu wel mislukt. **(Wordt vervolgd)**

Vlaamse voornamen (4)

door de redactie

Vervolg van de reeks met **oude Vlaamse voornamen die algemeen VVF-voorzitter Michiel Mispelon ooit publiceerde in de Franse *Vlaamse Stam*. Die namen zijn door gebruik vervormd en het is vaak moeilijk om nog de ware Latijnse naam te herkennen. In enkele afleveringen zullen we deze lijst van Michiel Mispelon publiceren. Links van de schuine streep (/) de Vlaamse versie, rechts de Latijnse.**

H

Haesghe / Haseka, sancta Dania

Hans / Ioannes, Ansegius

Hanten, Henssen, Hannen / Ioannes

Helper / Adiutor

Hermen / Hermanus

Herrent / Herrennius

Heyle, Heyltghe, Heylken / Helena, Heilwigis

Heylzoete / Zoë, Soter

Hille, Hilleken / Helena, vel Hildegardis, vel

Hiluaris, Hildetrudis

Heynen / Henricus

Huyben, Huybeken, Houwen / Hubertus

Huygen / Hugo

I en/of J

Iacomijne, Iacomijnken, Iajuemijne / Iacoba

Iammen / Guilielmus

Iappen / Gaspar

Ide, Ir, Iiken / Ida

Ienneuiue / Genouefa

Ieuntge, Illige / Iuliana

Ieurick / Gaugericus

Ifken, Iue / Eua

Ihnintis / Ionathas

Ilfingh / Ulysses

Ioder / Theodorus

Iorden / Iordamus

Ioriae, Ioric, Ioris / Georgius

Iuetken / Iuetta

Iutte, Iutghe / Iutta

Iuyt, Iuytken / Iudith

K

Kees, Keesken / Cornelius

Kerst, Kerstiaen / Christianus

Keutge / Cunera, Cunegondis

Kiel, kil / Kilianus, seu Chilianus

Kneur / Cunera

Kolette / Coletan vel Nicolaa

Korst / Christianus

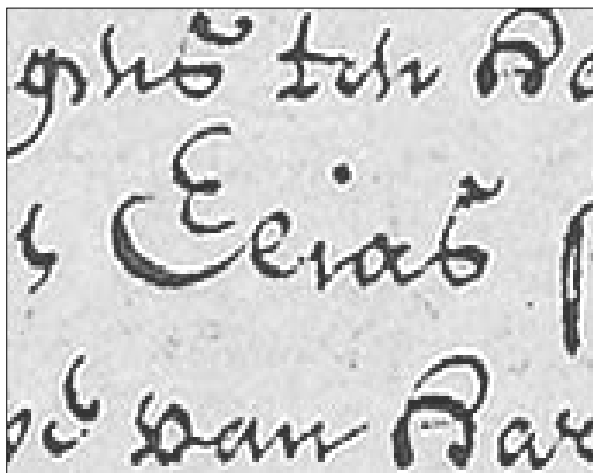
Kost, Kosten / Cormas, Costinus

Cursussen oud schrift

Overname uit de Archikrant en uit Nieuwsbrief VVF-Brussel

Paleografie voor beginners

Een van de moeilijkheden bij het opmaken van een stamboom, bij het zoeken naar de geschiedenis van je huis, straat, dorp of stad, is het ontcijferen van oude handschriften. Niet alleen het taalgebruik maar ook de vorm van de letters is heel verschillend van de hedendaagse schrijfwijze.

In samenwerking met Vorming Plus organiseert de vereniging "Vrienden van het Veurns Archief" een cursus oud schrift. Het is een basiscursus die je enkele hulpmiddelen aanreikt om vlotter en nauwkeuriger oude teksten te kunnen lezen en begrijpen. Na een kort overzicht van de geschiedenis van het schriftvormen teksten uit de periode van 1400 tot 1900 het uitgangspunt van een bespreking van de courante moeilijkheden.

Wanneer:	Vijf maandagen van 20 tot 22 uur op 27 september en 4, 11, 18 en 25 oktober.
Waar:	VormingPlus-centrum, Pannestraat 142 in Veurne.
Wie:	Jan Van Acker, licentiaat geschiedenis en archiefwetenschappen.
Prijs:	30 euro, syllabus inbegrepen.
Info en inschrijvingen:	Volkshogeschool Regio Oostende-Westhoek, Pannestraat 142 in Veurne, tel. 058-31.19.94.
Betaling:	Door overschrijving op rekening 738-0102524-17 met vermelding "cursus oud schrift".

Paleografie voor gevorderden

In het najaar van 2007 kunt u ook deelnemen aan de cursus "Paleografie voor gevorderden" bij VVF-Brussel Deze cursus sluit aan op de lessenreeks "Oud schrift voor beginners" die er in 2006 plaatsvond. Het wordt vooral een praktische cursus. Door de keuze van de teksten maakt u kennis met een groot aantal soorten bronnen.

Lesgever is mevrouw Lieve De Mecheleer, werkleider bij het Algemeen Rijksarchief.

VVF-leden met woonplaats in het Brusselse gewest hebben onlangs een promotiefolder met inschrijfstrook ontvangen. Deze folder werd ook verdeeld via alle Brusselse openbare bibliotheken, de verschillende rijksarchieven in de provinciën op Vlaams en Brussels grondgebied, het Archief van de Stad Brussel en onze Franstalige zustervereniging SCGD (Service de Centralisation des études Généalogiques et de Démographiques de Belgique). Wie het nationaal VVF-congres te Alden-Biesen bijwoonde, vond deze folder in zijn congresmap. U kunt de promotiefolder met inschrijfstrook echter ook downloaden via de website van VVF-Brussel.

Praktisch:

- Data: zaterdag 13 en 27 oktober, 10 en 24 november en 8 december 2007
- Tijdstip: 5 lessen, telkens van 14.00 tot 16.00 uur
- Plaats: gemeenschapscentrum Nekkersdal
- Prijs: 30 euro (leden VVF) / 50 euro (niet-leden), documentatie inbegrepen
- Uiterlijke inschrijfdatum: 30 september 2007

Uw inschrijving is definitief na verzending van het inschrijfformulier en betaling op rekening KBC 734-0041286-70. Gelieve voor onze administratie steeds uw volledige naam, adres en in voorkomend geval uw VVF-lidnummer te vermelden.

Onze erfgoeddag

door Marc DERUDDER, penningmeester, en Joeri STEKELORUM, voorzitter.

Het erfgoedthema 2007 **“Waarde(n) van erfgoed – niet te schatten”** bracht enkele leden van VVF-Westkust op het idee een genealogische sessie voor het lager onderwijs uit te werken. Onder de titel **‘Wie is de oma van mijn oma?’** werd een groep kinderen van het basisonderwijs op zondagvoormiddag 22 april in het VVF-lokaal verwelkomd.

Chantal Loones en Marc Derudder wisten vanaf de eerste minuut hun aandacht te trekken met een powerpoint projectie. Vragen als: ‘Waar komt mijn naam vandaan?’ ‘Hoe begin je aan een stamboom?’ ‘Waar vind ik gegevens?’ kregen snel een oplossing. Termen als stamreeks, genealogie en kwartierstaat werden verduidelijkt. De nieuwsgierigheid was snel gewekt.

Na de theorie kwam de praktijk. Chantal had een mooie oefening voorbereid. Aan de hand van rouwbrieven en bidprentjes werd gezamenlijk een eerste kwartierstaat opgesteld. De helpende handen van papa’s en mama’s en bestuursleden zorgden ervoor dat het zoeken leerrijk en het resultaat toonbaar was.

En dan kwam het ‘moment suprême’. Een eerste verkenning van de eigen kwartierstaat. Vooraf hadden ze hiervoor familiefoto’s, bidprentjes en rouwbrieven van hun eigen familie verzameld. Vol enthousiasme vlogen ze op hun eigen familiegegevens. De allereerste generaties van hun eigen kwartierstaat werden opgesteld. Eén meisje had uitzonderlijk veel geluk. In de computer van het lokaal vond ze haar grootvader en meteen vele generaties van zijn voorouders terug. Het belang van het bestaan van VVF-centra kon aangetoond worden.. Het raadplegen van reeds eerder opgezocht materiaal was lonend.

Met een frisdrank werd deze sessie afgesloten. Met lachende gezichten keerden alle deelnemers terug naar huis. Fier dat ze nu ook met hun kwartierstaat gestart waren. Een initiatief dat zeker vatbaar is voor herhaling.

Voorzitter Joeri Stekelorum en penningmeester Marc Derudder helpen een jonge genealoge aan informatie over haar voorouders.

De betekenis van een handtekening

door Patrick Vanhoucke (Laken)

Patrick Vanhoucke uit Laken heeft enkele vragen over de bredere betekenis van een handtekening onder een akte van de burgerlijke stand. En hij geeft er meteen zijn antwoord bij. Misschien onderwerp voor discussie ?

1. Is het handtekening op huwelijksakten een zeker aanwijzing van alfabetisme?

Ja, dat is het zeker. Als bepaalde personen geen handtekening hebben gezet, dan wordt in de akte meestal ook aangegeven dat ze niet konden schrijven. In een Franse huwelijksakte kan er dan bijvoorbeeld staan: "La mère de l'épouse a déclaré ne savoir signer, étant illettrée."

2. Soms, zie ik drie verschillende versies van dezelfde naam : Petrus, Pierre en Pieter. Ik begrijp waarom dat gebeurt, zeker rond 1800 waar een geboorteakte in het Latijn is, de huwelijksakte in het Frans, en de overlijdensakte in het Nederlands. Welke versie is de officiële naam van de persoon en welke zou ik gebruiken op de stamboom?

Vanaf het bestaan van de burgerlijke stand is het eenvoudig: je kunt dan de voorna(a)m(en) gebruiken die in de geboorteakte staat (staan). Eventuele latere andere vormen zijn daaraan ondergeschikt. Naast de officiële voorna(a)m(en) kun je ook de roepnaam vermelden. Iemand heeft bijvoorbeeld officieel de voornamen Maria Josephina, maar ze wordt door iedereen altijd Fien genoemd.

3. Ik heb enkele huwelijksakten gevonden (op vrijwilligers.be) met één naam op de akte (bv THijs) en dan een opmerking dat de persoon THYS schreef. Waarom is er een verschil ? En in dit geval, welke naam is de juiste ? Ik denk dat de persoon zelf best zijn/haar naam kent.

In dit geval werd de opmerking er waarschijnlijk bij geschreven omdat er een verschil was tussen de schrijfwijze die de ambtenaar van de burgerlijke stand hanteerde en de schrijfwijze die de persoon zelf (in zijn handtekening) gebruikte. Het vermelden van dergelijke varianten in bewerkingen kan een hulpmiddel zijn voor onderzoekers: men weet dan dat men wellicht op verschillende schrijfwijzen van de familienaam moet zoeken.

Welke schrijfwijze de "juiste" is ? Kan men in dit geval wel over "juist" spreken ? Het is duidelijk dat men omwille van praktische redenen slechts één vorm als ingang kan hanteren. Uiteraard kan men wel alle varianten vermelden. Als ingang zou ik altijd de schrijfwijze van de familienaam nemen zoals die staat genoteerd in de geboorteakte (doopakte) van de persoon.

Uit de "Wettelijke Passeringen" van Duinkerke

door Jef CAILLIAU

Jef Caillieu speurt in oude documenten en vindt soms eigenaardigheden. Zo ook twee vermeldingen in de "Wettelijke Passeringen" van Duinkerke, serie 48, deel 13.

Nr. 52 :

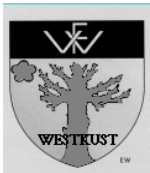
LOYS Pieter Hoogduytsman heeft bij onze consente alhier publycquelick ghespeelt met dry beeren doende de selve dansen op de slach en spel van den trommel en de slach van de trompette met noch ander tyt cortyn daer toe hessende eenen stuver van elkck persoon spectateur ende dit den tyt van vier dagen gejoint den 18 dezer en want hy dannof en 'tgonne voorschreven versocht heeft onze opene attestatie hebben wy hem deze verleent. 19-12-1614.

Nr. 108 :

JANSSEN BEUNYNCK Willem (meester sluismeester) x AERIS Christyne JANSSEN DE WITTE Reinier x HENDRYCX Soelke halmen aan Jan en Pieter TUGGHE metgaers Simoen SAYSOEN welke verkopers het sluis nieuwelyks bouwden buiten de stede op de oostzyde van de bergvaert met 25 roeden land gelast met 5 gulden s'jaars aan mevr. VAN RAVENSBERGHE. 19-08-1615.

**Wie recent een publicatie maakte van een familiegeschiedenis of –stamboom uit de regio Veurne-Westkust kan deze propageren door ons een korte inhoud te bezorgen die wij dan in dit ledenblad publiceren.
De volledige publicatie schenken voor ons archief mag ook.**

Vlaamse Vereniging voor Familiekunde afdeling Westkust

Wat niet volstrekt zeker is, kan altijd onwaar blijken (DESCARTES)

jrg. 7 nr. 4

driemaandelijks NIEUWSBRIEF oktober - november - december 2007

Afgiftekantoor 8630 Veurne P309454 Verantwoordelijke uitgever: Joeri Stekelorum, Houtsaegerlaan 33, 8670-Koksijde

Webstek: <http://www.vvf-westkust.be>

e-mail : vvfwestkust@advalvas.be

België-
Belgique P.B.-
P.P.
8630 VEURNE

BC 5831

Bestuur:

Joeri Stekelorum voorzitter
Hilon Vanleenhove secretaris
Marc Derudder penningmeester

Leden

André Baert: bibliothecaris
Jef Cailliau: alg. expertise, auteur
Willy Moons: redacteur
Johny Vanheste: archivaris
Gaby Van Canneyt, Redgy Vermote
Dirk Cailliau,

IN DIT NUMMER

- Weerbare mannen van Koksijde p. 37
- 40 jaar VVF-Brugge p. 38
- "Het kind in 17-18de eeuw" p. 38-39
- De tijdtafel (7) p. 39-42
- Vlaamse voornamen (4) p. 43
- Goed om weten p. 44
- Herwaarderingsprojecten kerkhoven p. 44-46
- Verzameling "Tablettes des Flandres" p. 46
- Een merkwaardige vondst p. 47

Hoe word ik lid van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde ?

Je stort het jaarlijkse lidgeld (€32 als gewoon lid, € 48 als steunend lid, minimum €80 als beschermend lid) op rekening 414-1171221-79 van VVF Antwerpen-Merksem. Ieder lid ontvangt maandelijks het tijdschrift "Vlaamse Stam". De leden kunnen ook de uitgaven aan goedkopere tarieven verkrijgen (zie omslag "Vlaamse Stam"). Alle briefwisseling in verband met lidmaatschap, bemiddeling, familieverenigingen, heraldisch college, enz.: Centrum voor Familiegeschiedenis VVF, Van Heybeeckstraat 3 in 2170-Antwerpen-Merksem, tel. 03-646.99.88.

AGENDA

Alle activiteiten hebben plaats in het lokaal van VVF-Westkust, Veurnelaan 109, 2de verdieping, Sint-Idesbald-Koksijde tenzij anders vermeld.

- Het VVF-documentatiecentrum is open elke zaterdag van 13.30 tot 16.30 uur. Op 29 december is het centrum evenwel gesloten.
- Nieuwjaarsreceptie op vrijdag 18 januari om 19.30 uur met wijnproeverij, broodjes en hapjes.

Uitgaven VVF-Westkust

- Staten van Goed van de stede en port van Nieuwpoort.. Bewerkt door Jef Cailliau. Prijs € 25,00 (+ 6,00 verzendingskosten).
- Wettelijke passeringen Duinkerke (1506-1648). Bewerkt door Jef Cailliau. Prijs: € 22 (+ 4,5 verzendingskosten).

Alle betalingen door overschrijven op **979-6222864-28** van VVF-Westkust in Koksijde.

"Weerbare mannen" van Koksijde

door Jef CAILLIAU

In het stadsarchief van Veurne vonden we van diverse gemeenten een lijst van zgn. weerbare personen. Dat waren mannen die de geschikte leeftijd hadden om als strijdbare mannen in dienst van de heer, de kastelnij, de koning of het leger. Het was gebruikelijk dat dergelijke lijsten werden opgesteld, hier in de regio steeds door ene Pauwel Cressin omstreeks 1655. Jef Cailliau ontcijferde deze manuscripten. In het volgende nummer verschijnt de lijst van Oostduinkerke.

LYSTE VAN DE PERSOONEN MONSTERENDE BUYTTE PROCHIE VAN SINTE WOUBURGHEN ENDE COXYDE IN GHEVOLGHEN VAN BESCHRYVYNGHE GHEDAEN TOT VOLDOENYN VANDE ORDONNANCIEN VAN ZYNE HOOCHEYDEN DEZEN 10 SEPTEMBRE 1655

1 Gillis DUFOUR met fuscque	40 Jacques PATTYN fuscque & Bernaert VAN EGEN met clauwstock
2 Jan BLIECO sonder gheweere	41 Pieter DE CROO musquet ende rapiere
3 Pieter BECAERT musquet	42 Nicolais DRUVEYN zonder gheweere
4 Jan COOLEN musquet ende rapiere	43 Mahieu DOONEVE fuscque
5 Passchier GILLIS fuscque	44 Adriaen VAN DE BERGHE fuscque
6 Jacques PAU non comparuit	45 Francois CADEY fuscque ende rapiere
7 Jan HAVERBEKE d'oude musquet	46 Melchior VAN GRAEFSCHPE fuscque
8 Een cnecht die woont tot Mynheer LAMMEN non comparuit	47 Pieter DE WAELE absent ten tyde van de justinatie
9 Myn Heere MONYN non comparuit	48 Jacques VAN DOORNE met een snaphaene
10 Jan HOBYN zonder ordinaire gheweire	49 LAUWEREYNS RAMBOUT fuscque
11 Jan MESCHAERT fuscque	50 Norbert FACON vierroer
12 Jan STRAEL met een snaphaene	51 Charles LAFORCE musquet
13 Jan MAES met enckel rapiere	52 Antheunis RYQUEWAERT musquet
14 Jan DE FROO fuscque	53 Gille BOUDEN musquet
15 Michiel PYCK met pickhaek	54 Jan CLAIS fuscque
16 Ollivier VAN ABEELE met musquet	55 Lauwereyns VAN DE VOORDE non comparuit
17 Pieter THAON fuscque	56 Jacques KOOMEN fuscque
18 Pieter VERMOERE fuscque	57 Guilliams KERFHAMER met fuscque
19 Anthone BOONE fuscque	58 Den cnecht van den selven ghenamte Jan DE MEESTER non comparuit
20 Bertholomeus LEFEBURE met clauwstock	59 Den man van TLEEUWHOF Jan VAN EETVELDE met vierroer
21 Aernout LANGHENOVE fuscque	60 Valentyn VOORDECKER fuscque
22 Pieter COENE vierroer	61 Cornelis VOORDECKER fuscque
23 Jan HAVERBEKE absent et non comparuit	62 Joos VAN DER HAGHE met fuscque ende rapiere
24 Adriaen WEYENAERE fuscque ende rapiere	63 Francois DE SANGHER met fuscque
25 Jan DE - -OLOBER fuscque	64 Jacques DE RAET fuscque
26 Mailliaert BOOGAERT fuscque	65 Valentyn LAUWERS fuscque
27 Jooris COOLEN rapiere	66 Philips ROTHART non comparuit door ziekte
28 Cornelis VOLCKGRAVE fuscque	67 Thomaes DANNEEL fuscque
29 Pieter LANDE fuscque	68 Jacques DANNEEL fuscque
30 Cornelis VERMOERE non comparuit	69 ontbreekt op copy
31 Joos DEY musquet	70 Pieter VAN STEENE musquet
32 Adriaen DE CORTE met fuscque syn cnape egt met thebben 18 jaeren	71 Jan SNICK clauwstock
33 Gillis DE CNUYT fuscque	72 Michiel CCQUEEL zieck
34 Francois FLOURBAY vierroer	73 Mahieu MAYON fuscque
35 Jacques COOPMAN zonder gheweere	74 Pauwels SAMBARE met een fuscque
36 Jan CARLIER parkisaenken ?	75 Charle ALLISAN fuscque
37 Philips EMMERY fuscque	76 Francoi MAERTEN fuscque
38 Jan VERCRUUCE fuscque	
39 Twee cnechten die wonen met Myn Heere VUYSENHOVE te weten	

Aldus dese monstrynghe ghedaen ende ghenomen ten atteste van de buytte te namen de thienden man volghen de voornomde ordonnance van zyn Hoocheyt Present Jor. Pieter VAN WATERLEET ende onderschreven pensionnaris.

J. CRESSIN 1655

40 jaar VVF-Brugge

door de redactie

Het bestuur van VVF-Brugge met centraal voorzitter Paul Coghe.

Op 29 september vierde VVF-Brugge zijn 40-jarig bestaan met een academische zitting, een tentoonstelling en een genealogische boekenbeurs. VVF-Westkust was hierop aanwezig en feliciteerde de jubilerende vereniging.

Voorzitter Paul Coghe, die al 34 jaar actief is in VVF, overschouwde die 40 jaar die geleid hebben tot 300 leden, vier lokalen, 150 voordrachten en 151 uitgaven van genealogische werken. Eén van de hoogtepunten was het nationaal congres van VVF dat in 1979 plaats vond in de gotische zaal van het stadhuis van Brugge.

Secretaris Guido Bruyneel overliep de publicaties van VVF-Brugge waarvan de 50 boekdelen

van de Volkstelling 1814 in West-Vlaanderen en waaraan van 1975 tot 2006 werd gewerkt, de belangrijkste is. Als nieuwigheden kondigde hij de zopas klaargekomen index dopen van Lichtervelde aan, samengesteld door Ivan Beernaert, en de indexen dorpen, huwelijken en overlijdens van Oedelem, samengesteld door Diane Delanghe. Tegen de provinciale ontmoetingsdag in Rumbeke op 18 november kondigde secretaris Bruyneel de index der wettelijke passeringen van het Noordkwartier Brugge (1547-1637) aan alsook een werk over Assebroek, deelparochie Sint-Catherina.

Het kind in de 17de en 18de eeuw

Verslag door Willy MOONS

Zij die er niet bij waren zullen ongetwijfeld spijt hebben wanneer ze hier de korte neerslag lezen van de massa gegevens die Claude Gekiere uit Deinze op 1 oktober tijdens een voordracht voor VVF-Westkust gaf in de bib van Koksijde. Een boeiende voordracht waarvoor Claude Gekiere putte uit 15 jaar stamboomonderzoek en uit de gegevens van 60.000 personen. Gegevens die samengebracht werden onder de titel "De opvoeding van het kind in de 17de en 18de eeuw".

Via dieper onderzoek op personengegevens trachten de voorouders tot leven te brengen. Zo formuleerde Gekiere zijn passie. Daarbij overliep hij de gebeurtenissen huwelijk, geboorte, opvoeding-onderwijs. De regels bij dit alles werden vastgelegd door het Concilie van Trente (1545-1563). Daar werden de parochieregisters verplicht gesteld evenals de toelating tot huwelijk. Daarmee wou men inteelt en onwettige kinderen vermijden gezien een gebrek aan mobiliteit leidde tot huwelijken binnen de enge dorpskring. Ook was één kind op drie verwekt voor het huwelijk. De leeftijd voor huwelijk was gemiddeld voor mannen 26-29 jaar, vrouwen 24-26 jaar maar in crisisjaren steeg die leeftijd tot 31 en 29 jaar. Meest werd getrouwd in april, mei, juni en juli, minst in maart (vasten) en december.

De leeftijd van de mensen varieerde ook door de eeuwen. Respectievelijk man-vrouw tussen 1500-1600: 57,7 – 56,6 jaar; 1600-1700: 61,7 – 62, 2; 1700-1800: 62,7 - 71,8; 1800-1900: 65,4 – 71,8. Lees in dit verband onderstaand artikel uit "De Standaard" van 2 oktober 2007 waarin staat dat de levensverwachting thans voor mannen 75-76 jaar is, voor vrouwen 81-82 jaar.

DE
STANDAARD

2-10-2007

65-plussers almaar gezonder

Ouderen zijn almaar gezonder. In 35 jaar is het aandeel 65-plusser met zware beperkingen met 40 procent verminderd.

VAN ONZE REDACTEUR

GUY TEGENBOS

BRUSSEL | In 1966 had één op de vier 65-plussers last van ernstige tot zware lichamelijke beperkingen ('invalide' of 'semi-invalide'). In 2001, 35 jaar later, was dat minder dan één op de zes: 40 procent minder. En dat ondanks de sterke toename van het aantal ouderen.

Professor Jozef Pacolet (KU Leuven) maakte die cijfers gisteren bekend op een colloquium van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid. Ze stoelen op de nationale gezondheidsenquête.

De gemiddelde levensverwachting (gemeten op nul jaar) bedraagt vandaag 81 à 82 jaar voor

vrouwen, en 75 à 76 voor mannen. Degenen die 65 worden, worden ouder: vrouwen die 65 worden, hebben dan nog een levensverwachting van ruim 20 jaar; mannen die de officiële pensioenleeftijd bereiken, hebben dan gemiddeld nog 16 à 17 jaar te leven.

Mannen sterven vroeger dan vrouwen maar hebben in dat kortere leven minder jaren met gezondheidsbeperkingen.

Berekeningen van professor Pacolet leren dat ouderen met chronische aandoeningen, hoge zorguitgaven hebben, vooral niet-medische zorguitgaven. Die brengen veel ouderen onder de armoedegrens. In Vlaanderen en in Brussel haalt de Vlaamse zorgver-

zekering een pak mensen weer boven de armoedegrens. Franstalig België laat na zijn bevolking ook een zorgverzekering aan te bieden, zei professor Pacolet.

Karel Van Den Bosch van de Universiteit Antwerpen toonde aan dat België er de afgelopen dertig jaar niet in slaagde het aantal armen onder zijn gepensioneerden te verminderen, terwijl andere EU-landen dat wel deden (*DS 29 september*). Pacolet stelde vast dat de uitgaven van de gepensioneerden sterker stegen dan hun inkomsten. Dat verklaart meteen dat veel 65-plussers die vroeger nog spaarden, nu 'ontsparen' of hun spaarcentjes opeten.

Zelfs onder 55-65'ers wordt veel 'ontspaard': vooral degenen die vervroegd op pensioen gaan, moeten al vroeg aan hun spaarcentjes beginnen knabbelen.

De meest geboorten hebben plaats in maart maar ook in januari-februari en april-mei komen er veel kinderen bij. Uiteraard zijn in die maanden ook de hoogste kindersterfte. In het ancien régime 1770-1780 stierven 25% van de kinderen binnen 1 jaar, 22% vóór 10 jaar en 56 % vóór de leeftijd van 25 jaar. Er stierven 8 tot 10% van de moeders in het kraambed wat tot anderhalf procent was van het sterfterisico. Andere doodsoorzaken waren pest (14de tot 19de eeuw in Europa) met een top tussen 1760 en 1790. Ook pokken, epidemies en oorlogen waren belangrijke doodsoorzaken. Twee op drie jongeren verloren een ouder voor hun 20ste levensjaar.

Het aantal kinderen in leven per gezin was in de 16de eeuw minimaal 4,2. In de eerste helft van de 17de eeuw 5,5, in de tweede 5,4. In de 18de eeuw 5,3. Het analfabetisme was bijzonder groot. In 1785 kon de helft van de mannen en 3 van vier vrouwen niet schrijven. In de periode 1778-1792 nog 39% van de mannen, 63% van de vrouwen.

De Tijdtafel (7)

door Willy MOONS

We waren gekomen op het einde van de tragische 17de eeuw met voortdurende oorlogstoestanden en stappen nu de 18de binnen. Dat is de eeuw van het politieke evenwicht met de grootmachten als Engeland met zijn parlementair regime, Frankrijk met zijn absolutistisch bestuur en de republiek Noord-Nederland die door Willem III coalitie maakt met Engeland. Daartussen zitten de Zuidelijke Nederlanden als een felbegeerde pion waar nu oorlog vervangen wordt door diplomatie. De Westhoek blijft grotendeels gespaard en de streek is welvarend als zij overgaat van Spaans over Frans naar Oostenrijks bestuur.

Maar eventjes nog onze aanloop nemen met de laatste gebeurtenissen van de 17de eeuw uit bijdrage 6.

- **1696** : In de nacht van 10 op 11 februari vallen 2.000 man, ruiters en voetvolk van het Spaanse garnizoen van Nieuwpoort, de kerk van Oostduinkerke binnen en dynamiteren met twee ton springstof de toren. Daardoor verdween een observatiepost van de Fransen. Het duurde jaren alvorens een overeenkomst werd bereikt voor herstel van de toren.
- **1697** : De Vrede van Rijswijk (20 september 1697) wordt gesloten waarmee de Negenjarige Oorlog (1688-1697) eindigt. Het Frankrijk van de Zonnekoning Lodewijk XIV (1661-1715) verliest enkele steden zoals Kortrijk en Diksmuide (ons ontnomen door het Bestand van Regensburg) aan Spanje, maar krijgt definitief Artesië en Frans-Vlaanderen. Maar de aanhechting van de Zuidelijke Nederlanden bij Frankrijk blijkt nu wel mislukt. Er was evenwel een keerzijde aan deze medaille: om in de toekomst invallen van het Franse leger beter te kunnen opvangen werd er besloten tot de legering van staatse troepen (van de Noordelijke Nederlanden) in een aantal Zuid-Nederlandse steden zoals

Nieuwpoort, Oostende, Namen, Kortrijk, Bergen, Ath, Charleroi en Luxemburg. Dat is de zogenaamde Hollandse barrièretractaat dat in 1701 werd opgeheven.

- **1700** : De laatste Spaanse Habsburger, Karel II (1665-1700), overlijdt en de onenigheid rond zijn erfopvolging zouden aanleiding geven tot de Spaanse successieoorlog.
- **1701** : Tot 1713 woedt de Spaanse Successieoorlog en tijdens dit conflict kregen de Zuidelijke Nederlanden te maken met maar liefst zes verschillende machthebbers: enerzijds de Spaanse soeverein, de Franse koning, de Beierse keurvorst als Spaanse landvoogd en anderzijds de keizer en zijn jongere broer Karel als Spaanse pretendent, de Staten-Generaal der Verenigde Provinciën en Groot-Brittannië. Zo wordt Nieuwpoort achtereenvolgens bezet door Franse, Engelse en Hollandse troepen.
- **1708** : Franse troepen nemen Brugge en Gent in maar worden een jaar later teruggedreven door de inmiddels opgerichte Engelse en Nederlandse coalitie die als het Engels-Bataafs bewind Vlaanderen bestuurde en de Spaanse en Franse troepen steeds verder terugschijft.

Keizer Karel VI van Oostenrijk.

- **1713** : De Spaanse Successieoorlog wordt besloten door de Vrede van Utrecht in 1713. Die brengt de Zuidelijke Nederlanden van het Spaanse opnieuw onder het Oostenrijkse bewind. Door deze vrede wordt Philips V (kleinzoon van Lodewijk XIV) koning van Spanje maar gaan de Zuidelijke Nederlanden over naar keizer Karel VI van Oostenrijk, de zoon van de overleden Spaanse koning Karel II. Dat is het begin van het Oostenrijks Bewind (1713-1794).
- **1714** : Vrachtschepen vertrekken vanuit Oostende naar Oost-Indië en deden gouden zaken. Dat was de voorbode van de Oostendse Compagnie.
- **1715** : Bijkomende voorwaarde in de Vrede van Utrecht is het Barrièretractaat van 1715 waardoor de Noordelijke Nederlanden (de Verenigde Provinciën) in de Zuidelijke Nederlanden, en op kosten van deze laatste, vestingen mogen bezetten met Noord-Nederlandse garnizoenen in vervanging van de Franse. Dit gebeurt in Veurne, Ieper, Menen, fort Knocke op de IJzer in Reninge, Waasten,

Doornik, Dendermonde en Namen. Bedoeling is de grens met Frankrijk te beveiligen. Jaarlijks moeten de Zuidelijke Nederlanden 1.250.000 gulden betalen voor het onderhoud van deze bezettingstroepen. Ook de Schelde wordt gesloten waardoor de haven van Antwerpen wordt gekortwiekten ten voordele van Amsterdam. Maar de scheepvaart evolueert verder langs nieuwe kanalen over Brugge tot de haven van Oostende.

- **1716** : Prins Eugeen van Savoye is de Oostenrijkse landvoogd in de Zuidelijke Nederlanden voor de Oostenrijkse keizer Karel VI, maar hij laat zich vervangen door de Italiaanse markies van Prié. Er komt opstand tegen de kosten van het barrièretractaat, de hoge belastingen en het afschaffen van de inmiddels sterk verouderde privileges van steden en gilden. Frans Anneessens, deken van de Brusselse ambachtgilden, wordt door Prié terechtgesteld in 1719.

De statuten van de Oostendse Compagnie.

- **1717** : In Londen wordt de eerste vrijmetselaarsloge opgericht terwijl de kerk weinig levenskrachtig is. Het aantal loges in Europa neemt snel toe.
- **1722** : Met toestemming van de landvoogd richten reders in Oostende de *Keizerlijke en Koninklijke Indische Compagnie* of Oostendse Compagnie op met het doel handel te drijven met Indië (Niet te verwarren met de Verenigde Oost-Indische Compagnie die in 1602 door de Nederlanders werd opgericht tegen de Engelse concurrentie). Deze compagnie blijft bedrijvig tot 1731. Het systeem van de compagnies werkte net zoals in de Noordelijke Nederlanden: een bepaald vennootschap kreeg het monopolie voor de handel en het

stichten van kolonies in een bepaald gebied. De Oostendse Compagnie mocht dat doen in India en China. In India heeft de compagnie twee 'echte' kolonies gesticht: Cabelon (nu Covelong), in de buurt van Madras, en Banquibazar, nabij Calcutta in Bengalen. Het waren ook echt kolonies van de Zuidelijke Nederlanden en niet van Oostenrijk.

- **1725** : Maria-Elisabeth, zuster van keizer Karel VI, wordt tot 1741 landvoogdes van de Oostenrijkse Nederlanden tot 1741.
- **1727** : In Nieuwpoort wordt een "Visschersmaatschappij" opgericht die reders op haring-, kabeljauw- en walvisvangst verenigt. De omzet steeg in het volgende jaar hoger dan 1 miljoen gulden. De Oostendse compagnie wordt voor 7 jaar geschorst door keizer Karel VI onder druk van Engeland.

Wapenschild Oostendse Compagnie

- **1732** : Zowel de Oostendse Compagnie als de "Visschersmaatschappij" worden door keizer Karel VI afgeschaft op aandringen van Fransen, Hollanders en Engelsen die afgunstig zijn van het succes en de keizer ertoe dwingen in ruil voor de goedkeuring van de troonopvolging door een vrouw - zijn dochter Maria-Theresia - in plaats van een wettelijke mannelijke opvolger. De Oostendse Compagnie wordt opgevolgd door de Aziatische Compagnie die eerst uit Italië en later ook uit Oostende werkte en ondermeer bedrijvig was in de slavenhandel. Daardoor werd Oostende van 1781 tot 1783 zelfs het centrum van de wereldhandel in slaven.
- **1731** : De Nieuwpoortse vissers trekken in groten getale naar Duinkerke om in te schepen op de IJslandvloot. Dat is de eerste keer dat de Westkust een visserijtoekomst mist. Een tweede keer is wanneer rond 1900 De Panne, met na Oostende de grootste vissersbevolking van de kust geen eigen haven krijgt en de Pannevissers naar Oostende verhuizen.
- **1740** : Karel VI van Oostenrijk overlijdt en zijn dochter Maria-Theresia volgt hem op. Ze is gehuwd met Frans I van Lotharingen. Haar schoonbroer Karel van Lotharingen werd landvoogd der Nederlanden. Onmiddellijk verklaren de keurvorst van Beieren en de koning van Pruisen de oorlog en weldra doen ook Beieren, Frankrijk en Spanje mee terwijl Engeland en de Verenigde Provinciën Oostenrijk steunt
- **1744** : Het Franse leger van Lodewijk XV met 100.000 man trekt over onze grens, de barrièreversterkingen ten spijt. Nieuwpoort zet de streek onder water maar op 5 september namen de Fransen de stad toch in.
- **1745** : De Fransen verslaan de Engelsen en Hollanders in Fontenoy. Bijna de hele Zuidelijke Nederlanden zijn door de Fransen bezet.
- **1748** : Vrede van Aken. De Franse koning geeft de Zuidelijke Nederlanden, na 3 jaar bezetting, terug aan Oostenrijk. Onder landvoogd Karel van Lotharingen is er we een tijd van welvaart en rust.. De Noordelijke Nederlanden bezetten opnieuw de barrièresteden.
- **1764** : Crisis in de visserij omdat de Nieuwpoortse vissers verbod krijgen vreemde haring aan wal te brengen.
- **1770** : De visserij krijgt premies indien zij tijdens de zomer wil uitvaren. In Veurne-Ambacht breekt pest uit in de veestapel. Markten en invoer worden stilgelegd en besmet vee verbrand. In 1772 lijkt de plaag bezworen maar steekt een jaar later opnieuw de kop op tot 1777. Bijna elfduizend stuks vee wordt vernietigd.
- **1771-1777** : De cartograaf graaf de Ferraris tekent de "kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden", de oude kaart waarop de regio nauwkeurig wordt afgebeeld. Nauwkeurig omdat de kaart volledig op het terrein werd opgenomen en getekend werd op een schaal 1/11520. De woningen zijn vrij precies weergegeven en men kan zelfs het aantal woningen betellen. Bijvoorbeeld 75 voor Oostduinkerke, 55 voor Wulpen.

- **1778** : De veeteelt in de regio van Veurne is zeer belangrijk. Een statistiek van dit jaar geeft 34.000 stuks hoornvee, 2760 paarden en 1.275 veulens.
- **1774** : Op 30 juli breekt in Nieuwpoort een oproer uit onder de vissersvrouwen die de opslagplaatsen aan de haven plunderen omdat de uitvoer van tarwe wordt toegestaan en Engelse schepen grote hoeveelheden weghalen zodat de prijs bijna verdubbelde.

Jozef II keizer-koster van Oostenrijk.

- **1780** : Landvoogd Karel van Lotharingen overlijdt op 4 juli. Op 29 november overlijdt keizerin Maria-Theresia. Een belangrijke periode van welvaart en welzijn. Zij wordt als keizer van Oostenrijk opgevolgd door Jozef II, een verlichte despoot die bekend is als keizer-koster omdat hij in alles de rede laat primeren en zich inlaat met alles, ook het religieuze en de volksgebruiken zonder de betrokkenen te raadplegen.
- **1782** : Jozef II verjaagt de Hollanders uit de barrièresteden. Maar de Zuidelijke Nederlanden staan op stelten door zijn hervormingen.
- **1783** : In Veurne wordt een "Academie van teeken- en bouwkunde" opgericht die waarschijnlijk ingevolge de Franse overheersing en revolutie om een laag pitje werd gezet, maar in 1870 toch bijdroeg tot de oprichting van een nijverheidsschool.
- **1784** : De haven van Oostende bloeit terwijl Antwerpen verkommt omdat de Hollanders tol eisen voor de doorvaart van de Schelde. Jozef II betwist dit en laat het zeilschip "Le Louis" onder keizerlijke vlag de Schelde afvaren. De brik wordt onder vuur genomen door de Nederlandse koter "De Dolfijn" en tot terugvaart gedwongen. Alleen een ketel op dek van "Le Louis" werd verbrijzeld en dit feit is bekend als de "keteloorlog". De keizer is woedend en wil ten oorlog maar Frankrijk steunt de Verenigde Provinciën en in het verdrag van Fontainebleau krijgt de keizer een schadevergoeding maar de Schelde blijft gesloten.
- **1785** : Jozef II laat de stadswallen van Veurne dempen wat fel bijdroeg tot de openbare gezondheid.
- **1789** : De misnoegheid omwille van de hervormingen en eigengereidheid van Jozef II leiden tot de zgn. Brabantse Omwenteling. De opstandelingen verjagen de Oostenrijkers o.m. in Oostende. Hun leiders Hendrik van der Noot en Frans Vonk, roepen de onafhankelijkheid uit van de Verenigde Staten van België. Maar de twee leiders geraken het oneens en de Oostenrijkers keren terug.
- **1789** : De Franse revolutie barst uit die het Ancien Régime met zijn klassevoorrechten wegveegt en de Verklaring van de Rechten van de Mens en de burger uitvaardigt. De vonk hiertoe is de inname door het oproerige volk op 14 juli van de Bastille. Het begin van de Franse Revolutie die vijf jaar later ook over onze streek trekt. Maar dat is voer voor een volgende bijdrage.
- **1790** : Op 20 februari sterft Jozef II kinderloos. Zijn broer Leopold II volgt hem op en de Oostenrijkers heroveren heel de Zuidelijke Nederlanden Het Verdrag van Den Haag bevestigt dit en herstelt de instellingen van vóór Jozef II.
- **1792** : Keizer Leopold II overlijdt en zijn zoon Frans II volgt hem op. De Franse republikeinen verklaren op 20 april de oorlog aan de Oostenrijkse keizer omdat hij Franse vluchtelingen in ons land herbergt. Op 6 november verslaan de Fransen te Jemappes de Oostenrijkers en nemen terug de Zuidelijke Nederlanden in.
- **1793** : De Oostenrijkers slaan terug en onder leiding van de Friedrich Josias, prins van Coburg-Saalveld en versterkt met troepen uit Pruisen, Engeland, Sardinië en Spanje, verslaan ze het revolutionaire leger van Frankrijk onder generaal Charles-François Dumouriez op 18 maart in Neerwinden.
- **1794** : Bij Fleurus worden de Oostenrijkers ditmaal opnieuw en definitief verslagen en de Oostenrijkse Nederlanden en Luik kwome onder gezeg van het republikeinse Frankrijk tot 1814. Dit Frans-Oostenrijks conflict wordt afgesloten door de Vrede bij Campo Formio van 17 oktober 1797 waarin de anexatie van de Zuidelijke Nederlanden door Frankrijk wordt bekrachtigd.

- **1794** : Vele Fransen vluchten voor de revolutie naar Nieuwpoort maar op 17 november 1794 bezetten 400 Franse soldaten de stad zodat de vluchtelingen verder moeten trekken. Vier dagen later vervangen 300 Sans-Culotten van het Republikeinse leger de vorige bezetting. Voortaan is de overheersing van de Westhoek door de Fransen aan de beurt.

Vlaamse voornamen (5)

door de redactie

Vervolg van de reeks met oude Vlaamse voornamen die algemeen VVF-voorzitter Michiel Mispelon ooit publiceerde in de Franse *Vlaamse Stam*. Die namen zijn door gebruik vervormd en het is vaak moeilijk om nog de ware Latijnse naam te herkennen. In enkele afleveringen zullen we deze lijst van Michiel Mispelon publiceren. Links van de schuine streep (/) de Vlaamse versie, rechts de Latijnse.

L

Lancellot / Ladislaus	Lieven / Livinus
Lau; Lauke; Laurijne; Laurijnse / Laurentius	Lijn / Gislenus
Laem ; Laemke / Guilielmus	Lijne; Lijnken / Catharina
Lammen / Guilielmus; Lambertus	Lippeken / Philippus
Leene ; Leenken / Magdalena; Helena	Lijse; Lisse; Lisken; Lijsken / Elizabeth
Leenken / Liduwina	Lion; Loentken / Leo
Lemmen / Lambertus	Loesken / Elizabeth
Lendert / Leonardus	Lones / Leonorus
Lens; Lins; Leys / Laurentius	Loontje / Apollonia
Lenor / Leonardus	Loy / Eligius
Letten / Laurentius, Coleta	Loy; Loys / Ludovicus; Aloysius; Clodoveus
Leunis / Laurentius, Laeuinus	Lootje / Lancelotus
Leuntje / Apollonia	Lumken / Columba; Columbana
Libbeken; Libitke / Elizabeth	Lutgen / Lutrudis
Liebrecht / Libertus	Luyte ; Luytken / Lutgardis, Lutildis.

M

Machuyt / Machutus	Mette; Metteken; Metghe / Mechuldus
Maes / Maxentius; Thomas	Meeus; Mieuis / Bartholomeus
Magerhan; Maierhan / Machrianus	Mey; Meyke / Remigius
Manten / Amandus	Meyne ; Meynke / Jacoba
Mas, Maes / Thomas	Meyne, Meynken ; Mijne ; Mijnken /
Matthe / Matthias	Jacobus ; Guilielmus ; Hieronymus...
Mauris; Moris / Mauritius	Mijnen / Dominicus
Mar; Marken / Maximilianus	Meynsghe / Clementia
Maye / Maria	Meeus; Mijs; Mijken / Remigius
Meleye / Melchiades, Melchior	Moos / Mauritius
Melsen / Melchior	Minten / Dominicus
Melis / Emilius; Milo	Moenen / Simeon

N

Naleken / Adelheydis	Netteken; Antonette / Antonia
Nandes / Ferdinardus	Nieske / Agnes
Nane; Naenken / Adriana	Nijs; Nijsken / Dionisius
Nelde; Neldeken / Relindis	Noee / Noë; Natalis
Neel; Neelis / Cornelius	Noorden; Noor; Noordeken / Norbertus
Neese; Neesken / Agnes	Noorken / Leonora; Leonarda
Nelle; Nelleken / Petronilla	Nout / Arnoldus

- Wie recent een publicatie maakte van een familiegeschiedenis of –stamboom uit de regio Veurne-Westkust kan deze propageren door ons een korte inhoud te bezorgen die wij dan in dit ledenblad publiceren. De volledige publicatie schenken voor ons archief mag ook.
- Wie een interessant artikel kan schrijven of ergens op de kop tikken om deze nieuwsbrief nog meer waarde en inhoud te geven aarzele niet de redactie te contacteren. Ook een goeie kwartierstaat met minstens vijf generaties van een in de regio verspreide familie is welkom.
- In facie Ecclia(ecclesia) = voor het aangezicht der Kerk. Term die gebruikt werd wanneer trouwers geen getuigen voor hun huwelijk hadden meegebracht. Vandaar dat zij zonder getuigen maar ten overstaan van de gehele kerkgemeenschap in de echt verbonden zijn.
- Wat is de betekenis van "calvinismo conversere" ?
- Wat betekent het Franse "épeleur" ? Dat is een van de vragen die wekenlang de internetsite Yahoo West-Vlaanderen heeft beziggehouden. Het zou dus gaan om iemand die een speciaal spoel bezet met een draad, die als versiersel fungeert op een normaal weefsel. In Vandale is het een "spoeler". Op de website www.vieuxmetiers.org/ is er een uitleg voor épeleur, wel in het Frans: "Dans une fabrique de tissus, ouvrier enroulant le fil sur les épeules, sorte de grosses canettes sans support au milieu.» De oude OLINGER (*Dictionnaire Français-Flamand*, Malines, 1845) kent geen épeleur, maar wel een épouleur, "werkman die de spoelen vult". Het modern (relatief) vertalend woordenboek van Gallas kent het woord niet. In de Larousse Universel van 1922 staat épeuler en épeuleuse in verband met de "dentelle au point d'Alençon" dus een soort van kantwerk en betekent het met een pincet sommige draadjes verwijderen. Wie weet wat de betekenis exact is ?
- Ander prangend probleem is de voornaam Assueres of Assuerus die vaak in Nederland voorkomt. Het zou, volgens de eene de naam zijn van ergens een koning vermeld in het oude testament soms ook Xerxes. Ahasverus is hebreuws voor Assueres: een naam van de wandelende jood. De Nederlandse vorm van Assueres is Sweder. Volgens het Groot Voornamenboek met 100.000 voornamen van Marc van Rooyen...deel 2 blz 585 zijn Assueer(a) Assueerus, Assueeres, Ahasverus, Asweer, Ahazveros, Swerus, Asweer, ... allemaal afleidingen van Agnianus of Agnianus. Het is een gelatiniseerde voornaam van Oudfranse afkomst. De oorspronkelijke betekenis: sjah der sjahs of machtigste of allerhoogste heerser.
- Jan Decreton uit De Panne vraagt: In de meimaand van 1940 stortte in De Panne een Duitse bommenwerper neer op een huis gelegen tussen de Ambacht- en Veurnestraat. Hierbij kwamen een 20 burgers om het leven, waaronder de ganse familie Bonneure die uit Oostende gevlucht was. Ik weet dat hiervan een rouwprentje bestaat maar kan het niet vinden. Heeft iemand van jullie soms dit rouwprentje in jullie verzameling? Een digitale kopij zou zeer welkom zijn.

VVF-Westkust en de herwaarderingsplannen voor de kerkhoven van Houtem, Vinkem en Wulveringem

door Joeri STEKELORUM

Onze VVF-afdeling Westkust werkte het afgelopen jaar mee aan de herwaarderingsplannen van de kerkhoven van Houtem, Vinkem en Wulveringem.

De stad Veurne en de gebiedswerking cultuur van de provincie West-Vlaanderen werken samen aan de opmaak van dorpsherwaarderingsplannen en herwaarderingsplannen voor het funerair erfgoed voor de vier beschermde dorpskernen van Veurne nl. Vinkem, Wulveringem, Houtem en 't Zwaantje.

Voor beide plannen wordt gewerkt met een studie bureau. Herwaarderingsplannen zijn plannen die de kenmerken van de beschermde dorpskernen/of kerkhoven in kaart brengen. In een herwaarderingsplan worden alle werken opgenomen die in aanmerking komen voor onderhoudspremie.

Het herwaarderingsplan voor de drie kerkhoven gebeurde op basis van een driedelige studie:

1. lokaal historische en genealogische aspecten
2. architectuur van de grafmonumenten
3. de flora op de kerkhoven

Aan VVF-Westkust werd, gelet op onze kennis van de families van Bachten de Kupe, gevraagd om het eerste deel voor haar rekening te nemen. Iets wat we met veel plezier hebben aanvaard. De begraafplaatsen zijn immers een rijke getuige van ons familiaal verleden en vaak het enige tastbare bewijs van het bestaan van onze overleden familieleden en voorouders. Voor de genealogie in onze streek is het immers van groot belang dat waardevolle grafmonumenten goed bewaard kunnen worden en niet ten prooi vallen aan onoordeelkundige wegnames door overijverige ambtenaren.

Hoe zijn we nu concreet tewerk gegaan? Op basis van een visuele inspectie van alle grafzerken en op basis van doorgedreven archiefonderzoek werden de meest waardevolle grafzerken weerhouden. Gegevens werden opgezocht in de gemeentelijke archieven van Vinkem, Wulveringem en Houtem, meer bepaald in de notulenregisters van schepencollege en gemeenteraad en in specifieke dossiers over burgemeesters, secretarissen, veldwachters, enz. Deze archieven worden zowel bewaard in het stadsarchief van Veurne als in het Rijksarchief van Brugge. Op basis van de registers van de burgerlijke stand en de bevolkingsregisters werd de informatie over de personen die er begraven liggen aangevuld.

Voor Houtem werden op die manier een 60-tal interessante grafmonumenten weerhouden, voor Wulveringem een 65-tal en voor Vinkem een 50-tal. In Houtem konden we rekenen op de voortreffelijke steun van Fons D'Hert en Albert Huyghe, één van de oudste inwoners van Houtem, waarvoor onze dank!

Van elk grafzerk werd een fiche opgesteld, zoals er hieronder een aantal zijn weergegeven. Je vindt er een foto van het grafmonument met het rij- en plaatsnummer en een beknopte biografie van de overledene en zijn echtgenote of echtgenoot. Hier en daar hebben we de informatie aangevuld met iconografie (bidprentje, foto).

W_B15-**

CORNILLE Augustus Jacobus
 *Koksijde, 04-05-1842
 +Gent (St. Guislain), 02-02-1892
 x Wulveringem, 26-12-1874
BEESSAU Stephanie Melanie
 *Hoogstade, 22-09-1840
 +Brussel, 06-04-1909
 wed. **ROLLY** Henricus Frans
 *Alveringem, 02-04-1833
 +Wulveringem, 21-08-1873
 notaris te Wulveringem

Burgemeester Wulveringem
 1879-1884
 Notaris te Wulveringem
 1873-1892

Ontgraven te Manakerke op 31-05-1892
 en overgebracht naar kerkhof Wulveringem

W_A10-07

HUYGHE Pieter Joannes
 fs. Franciscus Leopold & Eugenia Caloone
 *Wulveringem, 24-12-1836
 +Wulveringem, 01-06-1920
 x Leisele, 22-09-1874
DEWAELE Leonie Sophie
 fs. Josephus Ludovicus & Joanna Neuville
 *Leisele, 28-06-1852
 +Wulveringem, 03-01-1937

Raadslid sinds 1875
 Schepen 1885-1904
 Burgemeester Wulveringem
 1900-1917
 Lid Kerkfabriek 1885-1904

W_A10-6

CEULENAERE Cyrillus Camillus
 fs. Henricus (secretaris Vinkem) & Melania Huyghe
 *Vinkem, 08-12-1876
 +Wulveringem, 07-12-1945
 x **UREEL** Elisabeth
 *Nieuwpoort, 21-05-1878
 +Wulveringem, 09-07-1936
 en kinderen
 Maria (1901-1902)
 Louis (1908-1909)

Gemeentesecretaris van Vinkem

W_A16-1

CAES Joannes Baptiste
 fs. Franciscus Ludovicus & Amelia Becuwe
 *Wulveringem, 08-04-1837
 +Wulveringem, 24-09-1889
 x Wulveringem, 27-06-1883
VERMEESCH Zenobia Rosalia
 fa. Josephus & Joanna Jansseune
 *Wulveringem, 14-05-1855
 +Wulveringem, 29-10-1930
 xx Wulveringem, 19-12-1894
CEULENAERE Eduard Cornelius
 *Vinkem, 23-04-1840
 +Veurne, 16-02-1931

met zoon Henricus Cornelius **CAES** (1889-1970)
 x Gabriëlle **VERSAVEL** (1899-1994)
 en haar moeder Stephanina Maria **MAES**
 (1870-1965), weduwe Arthur Versavel

Landbouwer

De gebundelde fiches kunnen voor de geïnteresseerden geconsulteerd worden in ons VVF-documentatiecentrum in Sint-Idesbald

De verzameling "Tablettes des Flandres"

(Aangepaste tekst uit "Vlaamse Stam" 1965)

Onder de vele genealogische publicaties, die in onze gewesten na Wereldoorlog II verschenen zijn, neemt de verzameling «Tablettes des Flandres», samengesteld en uitgegeven onder de leiding van dhr. Ch. Van Renynghe de Voxvrie, zeker een bijzondere plaats in. Zijn initiatief van 1948, dat een aantal navolgers kreeg voor andere provincies, is in feite uitgegroeid tot een hele prestatie waarvoor iedereen die enigszins ingewijd is, op zijn minst bewondering moet hebben. Laten wij als beoefenaars van de familiegeschiedenis en als ruimdenkende Vlamingen in de eerste plaats oog hebben voor de werkelijke genealogische, heraldische en historische waarde van de «Tablettes des Flandres» en ons niet blind staren op het feit, dat bij deze uitgave de «traditie» wordt voortgezet dat ook heel wat Nederlandstaligen tot op heden graag en wellicht bij voorkeur in het Frans publiceerden...

De verzameling «Tablettes des Flandres» (1948 — heden (dit is dan 1965!)) bestaat uit drie wel te onderscheiden reeksen van elk 10 delen.

I. De reeks «Tomes» : 8 delen verschenen.

II. De reeks «Receuils» : 6 delen verschenen. Elk van deze delen is aan één bepaald onderwerp gewijd zoals:

1. A. BONNAERT, Histoire de la famille Bonaert (Uitgeput).
2. P.D. DU PEAGE, Families de Flandres (Uitgeput).
3. E. de RIDDERE, Histoire de la familie van Ackere (Uitgeput).
4. W. van HILLE, Histoire de la familie van Hille. Met supplement.
5. A. DESPRECHINS, Liévin Bauwens et sa familie.
6. A. MERGHELYNCK en du CHASTEL de la HOWARDERIE, Les étrangers en Westfandre. (Vervolg van dl. I in 1910 verschenen). Tafels op delen I en II.
7. Histoire de la familie Coppieters.

III. De reeks «Documents» : 3 delen verschenen.

1. V. SCHOBENS en W. van HILLE, Descendance de J.B. Spitaels (1719-1779).
2. Ch. van RENYNGHE *de* VOXVRIE, Descendance de Thomas Corneille.
3. W. van HILLE, Families van Wel, Pierloot, Daten en de Backer.
4. Ph. van HILLE, L'Histoire de la Familie van Hille (ter perse (in 1965!)).

Alle delen, voor zover niet uitgeput, kostten destijds 250 F.

Het is ons onmogelijk hier de rijk gevarieerde inhoud van de 8 delen «Tomes» weer te geven. Naast tientallen uitgebreide genealogieën en familiegeschiedenissen, iconografie, graflijsten, lijsten van Poorters, enz. vindt men tafels op de Mss. Ghys, Houwaert, de Launoy... In totaal ongeveer 3500 blz.

Wie met zijn stamboom of kwartierstaat terecht komt in West- en Frans-Vlaanderen zal met vrucht de «Tablettes» raadplegen.

De "Tablettes des Flandres" bevinden zich gedeeltelijk in onze bibliotheek en kunnen ter plekke worden geraadpleegd.

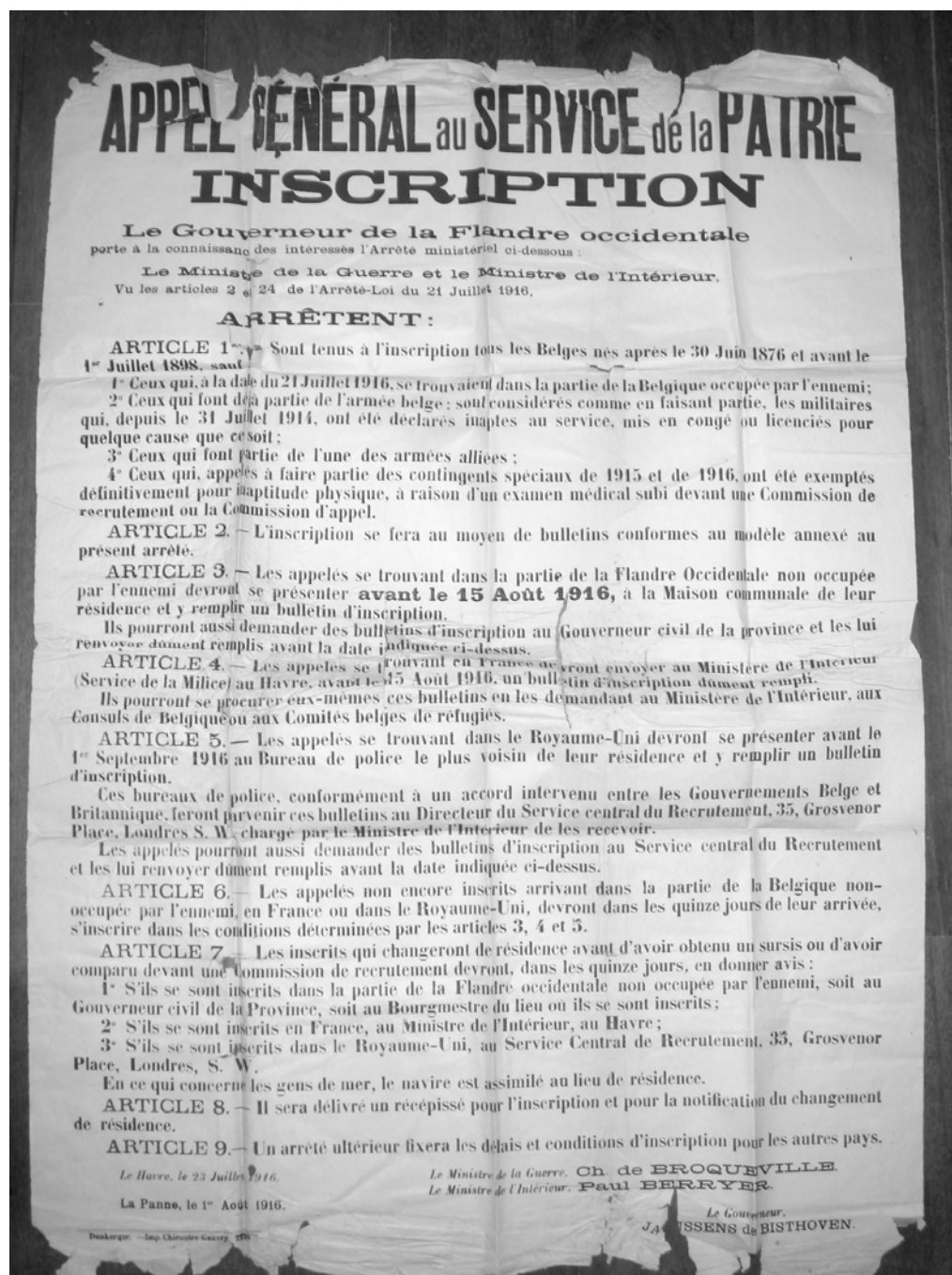
Een merkwaardig verhaal over en al even merkwaardige vondst

door Willy MOONS

Het is nooit te laat om een merkwaardige ontdekking te doen. Burgemeester Vanden Bussche van Koksijde beleefde het met enkele merkwaardige archiefstukken over Wulpen. Een volle doos documenten en registers vooral over de eerste wereldoorlog. Daarbij een affiche *Appel général au service de la Patrie, Inscription* van 1916, ondertekend door oorlogsminister Charles de Broqueville. Verder registers van de notulen van de gemeenteraad van 1823 en later, brieven van soldaten en een plan met legerkampementen tijdens WO I en een plan van 1875 voor de verbouwing van de kerk.

Bovenstaand persbericht verscheen in de kranten einde november. We gingen op zoek naar het verhaal achter die ontdekking. Hoe die doos met documenten uit Wulpen terecht kwam is een ongelooflijk verhaal. We keren terug naar de tweede wereldoorlog. Het oprukkende Duitse leger belandt ook in Wulpen waar de Britten – die Duinkerke moesten beschermen opdat het Britse expeditiekorps nog zou kunnen ontschepen (operatie Dynamo) – hen aan het kanaal opwachtten. De Duitsers bezetten inmiddels wel de dorpskern van

Wulpen en bevelen aan het zetelende gemeentebestuur om het lokaal dat dienst deed als gemeentehuis te ontruimen en alle documenten te verbranden. Raymond Watthy (°Leisele, 18-11-1918), die ter plekke is, neemt echter enkele registers en documenten, hoofdzakelijk betrekking hebbend op de eerste wereldoorlog, weg en verstopt ze. Raymond Watthy verhuisde van Wulpen naar Woumen en uiteindelijk kwamen de documenten terecht bij zijn zoon in Pervijze. Die leverde de gevulde doos af bij burgemeester Vanden Bussche van Koksijde.

Wat zit er in die doos? Zoals het persbericht aangaf zit er een affiche in die vrij zeldzaam zou zijn. Ze is evenwel in een bedroevende staat zoals blijkt uit de foto hiernaast. Het is een oproep van de gouverneur van West-Vlaanderen Janssens de Bisthoven die een besluit van wet van 21 juli 1916 bekend maakt dat de minister van Oorlog Charles de Brocqueville en de minister van Binnenlandse Zaken Paul Berryer hebben uitgevaardigd in Le Havre op 23 juli 1916 en dat op 1 augustus 1916 vanuit De Panne is gedrukt bij een Duinkerke drukker.

Die wetsbesluiten houden in dat alle Belgen, waar ze zich ook mogen bevinden, en die geboren zijn tussen 30 juni 1876 en 1 juli 1898, opgeroepen worden om zich te melden voor 15 augustus 1916 om dienst te nemen voor het vaderland. Die

melding kan gebeuren in het gemeentehuis waar ze verblijven,

De affiche “Appel général au service de la Patrie” uit 1916.

maar ook in Le Havre, in Londen, waar ook. Zelfs de zeelui moeten zich melden aan boord van hun schip.

Verder zitten in die doos een ontelbaar aantal “opeisingen” van terreinen, materieel, dieren en mensen in dienst van het Belgische, Franse of Britse leger. Als deze opeisingen werden vergoed en die afrekeningen zijn daarin terug te vinden. De archiefdienst van koksijde is bezig met de inventarisatie en eventuele restauratie van de registers en documenten.

Het bestuur en de redactie van VVF-Westkust wenst onze lezers een zalige Kerstmis en een gelukkig Nieuwjaar 2008. Nieuwjaarsreceptie op vrijdag 18 januari, 19.30 uur met wijnproeverij, broodjes en hapjes.